

GLASILO ZAVODA USMILJENK
DOMA SVETE KATARINE

številka 12 leto 2023

Žarki svete Katarine

Kazalo

»Moj Bog, mojo dušo žeja po tebi.«.....	3
Sveta Katarina Labouré – preprosta v odnosih.....	7
Življenje iz odnosov in za odnose.....	8
Kaj je sočutje?.....	12
Vpliv pandemije covida-19 na sočutje.....	13
Diagnoza: rak.....	20
Bralne ure.....	26
Čebelice, čebelice.....	28
Spomini.....	33
Diamantni jubilant.....	38
p. Franček Kramberger: Moja zgodba.....	42
Ob 80. letnici	46
Ko se življenje sestavi kot lego kocke.....	50
Ob 95-letnici mame Ivanke Cerar.....	54
Med sestrami usmiljenkami.....	56
Drugi dom.....	60
Uršula Kveder in njenih 89 jeseni.....	62
Naša izkušnja.....	63
Ko stopimo skupaj z roko v roki.....	64
Moč čustev.....	65
Ličkanje koruze.....	68
Ko pridem v kapelo	70
Za kratek čas in razvedrilo.....	72

Žarki svete Katarine

glasilo Zavoda usmiljenk - Doma svete Katarine
številka 12

Zbrala Petra Hubad Gabršček
Oblikovanje in grafična priprava Karmen Hvala
Fotografije arhiv Zavoda usmiljenk - Doma svete Katarine
Naslovnica Handi Behrić - Angel varuh v svoji galaksiji

Tisk Tiskarna Januš
Naklada 300 izvodov

Mengeš, december 2023

Glasilo je namenjeno interni uporabi.

»Moj Bog, moja dušo žeja po tebi.«

Leto je naokrog in spet imam priložnost, da preko uvodnika spregovorim, pravzaprav s pomočjo napisanih besed pozdravim vse vas in se vam predvsem zahvalim.

Moj pozdrav velja najprej vam, dragi naši stanovalci, ki ste nam nadvse dragoceni in najbolj pomembni člani naše velike družine pod okriljem svete Katarine, potem pa pozdravljam vse vas, dragi sodelavci, prostovoljci, zunanji sodelavci in nenazadnje: pozdravljene tudi vse ve, drage sestre usmiljenke, ki na kakršenkoli način tkete povezovalne niti v našem Domu.

Ravno danes, ko pišem te vrstice, na 32. navadno nedeljo, smo pri sveti maši v četrti kitici slišali zelo pomenljive besede psalmista, ki pravi:

*Spominjal se te bom na svojem ležišču,
v zgodnjem jutru bom premišljeval o tebi;
kajti ti si mi pomagal,
v senci tvojih peruti se radujem.*

S temi besedami začenjam iskreno hvaležnost prav vsem za izjemno predano delo in skrb, ki jo namenjate našim stanovalcem, našim ljudem, ki jesen življenja preživljajo v naši sredi, in kjer poleg telesne oskrbe dobijo tudi og-

romno duhovne hrane. Vaša požrtvalnost, dragi sodelavci, vsa vaša sočutnost in strokovnost ni samo odraz visoko strokovnega dela, pač pa je odraz predvsem vašega srca, ki ga prav vsak posebej in prav vsak dan vlagate v skrb za tiste, ki so nam zaupani v varstvo in oskrbo. Vaša pozornost do podrobnosti, prijaznost, predvsem pa globoko spoštovanje do vsakega posebej, našim stanovalcem ustvarja domače in ljubke okolje, ki ga v času bivanja v naši hiši najbolj potrebujejo. S predanim delom iz dneva v dan dokazujete, da vaše delo ni le služba, ampak je poslanstvo, ki ga z veseljem in z veliko predanostjo opravljate dan za dnem, vse dni v letu.

S pomočjo vas vseh, dragi sodelavci, lahko skupaj s stanovalci podoživljamo in potujemo skozi cerkveno leto. Tako

smo lani že v adventnem času poskrbeli, da smo skupaj spletali in izdelovali adventne venčke. Ko smo potem teden za tednom na njih prižigali po eno svečko več, smo na simboličen način v naš Dom sv. Katarine spuščali vedno več svetlobe, ki je v vsem sijaju in s pomočjo številnih božičnih lučk zažarela šele takrat, ko je Božje Dete na sveti večer resnično prišlo. Na sveti večer smo prižigali praznične lučke, saj mi vsi, z nami vred pa predvsem tudi naši stanovalci, zelo dobro vemo, da se pravo božično vzdušje začne šele na sveti večer, ko pokadimo in blagoslovimo prostore, začnemo s predvajanjem in petjem božičnih pesmi in z molitvijo rožnega venca. Hvala vam, dragi sodelavci, da ste tako pomagali na resnično lep in po res pravi stari slovenski in krščanski navadi pripraviti vse za doživeto obhajanje Božiča in prihod rojstva Božjega Deteta tudi v naš Dom in v srca naših stanovalcev.

Božične luči in jaslice so se pospravile, potem pa smo že kar kmalu nadalje-

vali s pripravo butaric za cvetno nedeljo. Kako se svetijo oči in koliko dobre volje in neizmerne ustvarjalnosti ste, dragi sodelavci, omogočili stanovalcem pri simbolični pripravi slovesnega Jezusovega prihoda v Jeruzalem. Sledil je Veliki teden. Poleg duhovne priprave smo skupaj s stanovalci barvali pirhe in se lotili priprave velikonočnih potic. Izkazalo se je, koliko mojstric in mojstrov peke potic je med nami!

Seveda pa so ob vseh dejavnostih v zvezi s cerkvenim letom v našem Domu, potekale tudi druge aktivnosti. Naš sodelavec nam je zelo izvirno, prijazno in strokovno razložil in predstavil pomen čebel in čebelarjenja na splošno ter nam predstavil tisto najslajše, kar nam prinašajo marljive čebele: sladki med.

Preko misijonskega predavanja smo se podali na Afriško celino in s pomočjo sestre Vesne Hiti spoznavali lepoto misijonskega poklica. Vmes smo se izobraževali tudi zaposleni, saj smo imeli čast in priložnost prisluhniti dr. Klevišarje-

vi o odhajanju v večnost. Poleg tega pa smo se s pomočjo predavanja gospe Datutanec poučili tudi o naših medsebojnih odnosih, o tem, da smo si med seboj sicer res različni, pa vendar smo vsi del iste ekipe, in zelo potrebni in nenadomestljivi za skupnost, kjer delamo.

Neizmerno veselje smo naredili našim stanovalcem, ko smo jim omogočili, da so lahko z avtobusom, ki je brez problema sprejel tudi osebe na vozičkih, poromali na Brezje k Mariji Pomagaj in se potem podružili tudi na prijetnem skupnem romarskem kosilu. V jesenskem času smo vsi skupaj obujali lepe spomine na mladost, ko smo ličkali koruzo. Velika količina koruze je s pomočjo pridnih rok naših stanovalcev bila vsa izjemno hitro zličkana.

Med letom smo v svoji sredi gostili tudi zlatomašnika gospoda Jožeta Zupančiča, ki je tudi pri nas v našem Domu daroval svojo Zlato mašo, obenem pa smo spoznali dva mlada Malgaša, ki se pripravljata na duhovniški poklic. V marcu pa je z nami svoj zlati jubilej obhajala s. Cita Jager. Za njen zgled darovanega življenja smo ji iz srca hvaležni. Organiziran je bil piknik v parku, praznovali smo Dan državnosti ...

Še veliko drugega se je dogajalo v tem letu. Naj poudarim, da vse te dejavnosti zahtevajo od zaposlenih dodatno angažiranost in sem vam v imenu vseh stanovalcev izjemno hvaležna, še pred-

vsem zato, ker je poleg tega, da so bile organizirane različne delavnice in dejavnosti, istočasno delo v notranjosti Doma potekalo nemoteno naprej. Kuhala se je hrana, da smo ob uri dobili obroke, izvajala se je nega, vsa potrebna zdravstvena oskrba, in sploh vse, kar je v tistem času kdo potreboval. To zmorejo samo izjemni in srčni ljudje, in to ste vi, dragi sodelavci: ljudje z velikimi srci.

Naj bo vaše delo še naprej blagoslov za vse nas. Hvala vam za vso dobroto, ki jo dan za dnem, podnevi in ponoči, delite z našimi stanovalci in med seboj. Zaradi vas in vaše predanosti je bivanje in življenje pri nas tako zelo lepo. Naj tako tudi ostane.

s. Katarina Jereb

Sveta Katarina Labouré – preprosta v odnosih

Na pročelju Doma sv. Katarine je umetniška upodobitev Lojzeta Čemažarja, kako sveta Katarina Labouré iz rok Marije Brezmadežne prejema čudodelno svetinjo. Sveto Katarino ali s. Katarino, kot bi se sama poimenovala v svoji preprostosti, poznamo najbolj po nalogi, ki ji je bila zaupana: širjenje sporočila Brezmadežne po svetinji. Bolj skrito ostaja njeno življenje, ki ga je v 46 letih darovala najrazličnejšim ljudem, zlasti starčkom v zavetišču Enghien in vsem prizadetim, žalostnim, obrobnim, ljudem neprilagodljivega značaja v revnem predmestju Pariza. Bila je njihovo zatočišče. Do njih je imela posebno ljubezen.

S. Katarina se je preprostih odnosov učila že v domači družini. Srečanje z Brezmadežno v kapeli na Rue du Bac odseva njeno preprostost. Po začetnem obotavljanju in dvomu je bila z enim skokom pri njej, pokleknila je na oltarne stopnice in se z rokama naslonila na njena kolena. Kakšna zaupljivost!

Srečanje z Brezmadežno ni le spremenilo s. Katarine, še bolj je bila okrepljena za srečevanja z najrazličnejšimi ljudmi. Izkušnje, ki jih je kot kmečko dekle prinesla od doma, so ji prišle prav v kuhi-

nji, pralnici, vrtu, vratarnici ... Središče njenega dela in zanimanja so bili starčki, v večini nekdanji služabniki plemiške družine. Velikodušno jim je stregla, jih spoštovala in imela rada. Kadar so ji očitali, da ni najbolj stroga s tistimi, ki so se iz mesta vrnili pijani, je odgovarjala, da kljub vsemu v njih gleda Jezusa.

S. Katarina ni veliko govorila, kadar pa se je oglasila, je bila kratka in jasna. Njene besede so tolažile in spodbujale. Tistim, ki jim je pomagala, je brez zadrege govorila o Bogu. Trpečim je dajala duhovno in telesno hrano, Boga in kruh, vse to pa je objela z veliko ljubeznijo.

Naj bo skrito življenje s. Katarine, darovano Bogu za službo ubogim, svetla luč stanovalcem, zaposlenim, prostovoljkam in prostovoljcem ter vsem, ki prihajajo v Dom.

s. Marta Rauh

O, Marija
brezmadeža spočeta,
prosi za nas,
ki se k tebi zatekamo.

Življenje iz odnosov in za odnose

Abecedo odnosov se naučimo v družini, iz katere izhajamo in to ne glede na to, ali je družina popolna ali ne; ali v njej živijo bolj ali manj zgledni ljudje; ali se v njej bolje, ali slabše razumejo. Odnose, ki smo jih doživljali v otroštvu, smo vgravirali v svoj spomin, ki je bolj naše telo kot naš spomin. V primarni družini najprej in najbolj intenzivno doživljamo varnost in bližino, a tudi strah in zavrnitev. Prav ta občutja prebujamo v vseh odnosih, v katere stopamo in jih soustvarjamo pozneje v življenju. Če smo bili v otroštvu deležni veliko topline in bližine ter varnosti in pozitivnih spodbud, je to naša »dota« in so naši »talenti«, ki jih potem lahko množimo ter z njimi pogumno trgujemo. Če pa smo imeli s tega vidika težko otroštvo ter nas je doletelo veliko s strahom prežetih situacij, morda celo grobih in bolečih reakcij, ki lahko segajo vse tja do takšnih in drugačnih zlorab, potem take »dote« nismo prejeli in imamo ob stopanju v odrasčanje manj talentov. A to ne pomeni, da svojega življenja ne moremo osmisliti oziroma, da ne moremo najti in oblikovati lepe in tople življenjske poti. Res da je taka situacija zahtevnejša in potrebujemo nekaj

več dela na sebi, a si tako lahko nabereмо celo več življenjskih moči, na podlagi katerih najbrž nekoliko bolj previdno in odgovorno, a dovolj pogumno sooblikujemo svet svojih odnosov.

Ne nazadnje ga ni človeka, ki bi preživel svoje otroštvo povsem brez bolečih izkušenj; če bi ga, bi bil tako razvažen in brez življenjskih moči, da bi ga vsaka najmanjša preizkušnja iztirila ter mu odvzela še tisto malo poguma, ki ga je morda imel. S tega vidika so boleče izkušnje še kako pomembne za naše odnose in življenje, saj jih s tem, ko jih sprejmemo in integriramo v svoj čustveni svet, pretvorimo v gnojilo, ki nas hrani vedno, ko se srečamo s težavami.

Seveda obstajajo tudi izjeme, ko gre za življenje otrok pri skrbnikih ali posvojene otroke. A tudi v teh primerih otroci doživljajo prve izkušnje odnosov, čeravno jih nekaj s svojo dednostjo in prenatalnimi doživetji prinesejo tudi s seboj.

S tem pa že odkrivamo, da – četudi odnosi v družini predstavljajo abecedo odnosov – kar nekaj osnutkov prinesemo iz preteklih generacij – bodisi po biološki zasnovi ali psihološki dediščini. V tem smislu velja – sicer nekoliko poenostavljeno – pravilo, da približno tretjino sposobnosti sestavlja dednost, tretjino mi jih podari okolje – vključno s primarno družino – tretjino pa si jih pridobim sam. Seveda pa tretjina, ki jo sam pridelam, omogoča, da smiselno rokujem tudi z dvema tretjinama, ki sta mi bili podarjeni. V tem kontekstu se lahko povsem strinjamo z evangeljskim navodilom, da z lastno hvaležnostjo in aktivnostjo človek z dvema »talentoma« lahko pridobi dva nova ter z desetimi talenti lahko pridobi deset novih (Mt 25, 14-30). Pomembno je, da se, razočarani nad seboj in vsem, kar nas obdaja, ne zapremo vase ter tako »zakopljemo« še zadnje upanje (talent), da so odnosi lahko tudi lepi in osrečujoči. Ko iščemo in se trudimo, bomo z Božjo pomočjo, vedno našli tudi kaj lepega in dobrega.

Stanko Gerjolj

NEIZPOLNJENA MLADOST

*Mladost je kakor sončni žarek,
v lepoti njeni ves je sijaj,
v tihi, zvesti ljubezni čaka,
da ljubezen postala bi enaka.*

*Mladost ima tudi pasti,
ki za njih ne vemo vsi.
V besedah skrite so prevare,
ki pustile so globoke rane.*

*V tihi žalosti mladost trpi,
neizpolnjeni so upi vsi.
Mladost ne vrne se nazaj,
bolečina ostane pa za vekomaj.*

Ana Žabkar

NEKAJ TI MORAM POVEDAT

*Za vsakogar mora obstajat nekdo,
kateremu se tako zaupa,
da se mu lahko zaupa,
ko mu je težko.*

*Za vsakogar mora obstajat nekdo,
ki ga razume in posluša,
ko mu je zmrznjena duša
in mu je v srcu slabo.*

*Nekdo, kateremu lahko zaupa tudi tiste težave,
ki bi jih najrajši izbrisal iz glave,
in mu lahko pove tudi to,
kar ni povedat lahko.*

*A pogovarjanje je za človeka
še bolj pomembno kot obleka
in hkrati danes redka stvar
za katero ni potreben denar.*

*Pogovarjanje ni le za zabavo,
zdravilo je tudi, ko imamo težavo
in se v lastnih mislih dušimo,
dokler jih še z nekom ne delimo.*

*Pogovarjanje je bližina in toplina,
s pogovarjanjem smo družina in skupina.
S pogovarjanjem se človek s človekom prepleta,
s pogovarjanjem smo mreža tudi zunaj interneta.*

Andrej Rozman Roza

Kaj je sočutje?

Sočutje pomeni prepoznati bolečino in trpljenje nekoga drugega ter se odzvati nanj s prijaznostjo in pristno skrbjo. Sočuten odziv se lahko kaže v vedenju, ki je viden navzven (fizično nudimo pomoč in podporo, ki jo človek potrebuje) ali pa v vedenju, ki ni vidno ostalim (sočutno razmišljanje o človeku, ki trpi).

Biti sočuten do drugega pomeni, da smo razumevajoči in prijazni do osebe, ki je naredila napako, je ne obsojamo, žalimo, zavračamo. Hkrati pa sočutje pomeni tudi zavedanje, da so trpljenje, neuspeh, pomanjkljivosti in napake del skupne človeške izkušnje.

Sočutje pomeni, da nam je mar za druge, da smo živi, da nismo otopeli. Sočutje omogoča povezanost med ljudmi in skrb za sočloveka. Covid-družba, oropana sočutja, je čustveno mrtva, družba nepovezanih posameznikov, ki so zgolj zaradi lastnih koristi sposobni najhujših manipulacij in zlorab na račun drugih ljudi. Družba, v kateri trenutno živimo, ni naklonjena sočutju, saj takšna družba lahko živi zgolj ob nesočutnem upravljanju z ljudmi, živalmi in naravo nasploh. Sočutje ni nekaj, česar se lahko naučimo. Sočutja ni mogoče vaditi. Ni veščina. Ne morete ga upravljati. Je nekaj, kar vas presega. Novodob-

Jošt Snoj – Sočutje, olje na platno

ni duhovni učitelj Osho vam v eni izmed svojih 200 knjig razkriva sočutje kot najplemenitejšo obliko ljubezni. Takšno sočutje je zdravilno. Prepustite se mu. Sočutje vznikne samo, ko dojamete, da so vsi povezani z vami. Sočutje vznikne samo, ko vidite, da ste del vsega in da je vse del vas. Nihče ni ločen od drugih. Ko opustite iluzijo o ločenosti, vznikne sočutje.

Sočutje v psihoterapiji dobiva vse večjo težo in pozornost. Raziskave zadnjega desetletja so potrdile povezavo med sočutjem do sebe in duševnim zdravjem. Ljudje, ki premorejo več sočutja do sebe, so bolj povezani z drugimi, so manj anksiozni, depresivni in manjkrat občutijo sram in strah pred neuspehom.

Darja Avsec

Vpliv pandemije covida-19 na sočutje

V času koronavirusa smo bili oropani prav za to sočutje in človeško bližino. Ker je bila družba nepovezana, so lahko vodilni manipulirali z nami. Neizmerna škoda je nastala v medosebnih odnosih, med mladimi, v partnerskih odnosih, pri odkrivanju bolezni, kot je rak, ker smo bili zaprti v izolacijo in manipulirani preko strahu. Spomnimo se samo Sanele Banović, ki je izpostavila pomen objema za človeka. Sedem objemov na dan in ne potrebujemo anksiolitikov. Pri objemu se sproščajo tako imenovani hormoni sreče – endorfini.

Sočutje do sebe

Sočutje do sebe pomeni, da se do sebe obnašamo tako, kot bi se do drugega, ki trpi, se sooča z izzivi in/ali lastnimi pomanjkljivostmi.

Pet pomembnih delov sočutja do sebe

Sočutje do sebe lahko razdelimo na pet gradnikov. Lahko uporabim vseh pet hkrati, se osredotočimo na enega izmed njih ali jih uporabim v medsebojni kombinaciji.

1. **PREPOZNAJMO SVOJE TRPLJENJE.** Prepoznamo, da nas nekaj boli, poimenujmo neprijetne misli in čustva, poiščemo situacijo, ki je sprožila bole-

čino. Prepoznati bolečino je zelo pomembno, saj gremo drugače hitro v zanikanje, potlačitev, preusmerjanje ali kakšno drugo strategijo pobega.

2. **BODIMO LJUDJE.** Prepoznamo svoje trpljenje kot naravno in normalno človeško izkušnjo. Bolečé misli in čustva ne pomenijo, da smo šibki ali

Že Hipokrat je vedel, da se rane celijo hitreje, če so v bližini ljudje. Za preživetje potrebujemo hrano, vodo in emocionalni koktajl.

da je z nami kaj narobe. So zgolj opomnik, da smo ljudje in da nam ni vseeno.

3. **RAZOROŽIMO KRITIKA V SEBI.** Ko nam ne uspe, ko naredimo napako ali se obnašamo na način, ki nam ni všeč, je naš naraven odziv, da se zelo kritiziramo (kot da že nismo dovolj na tleh!?). Dobro je, da ta odziv prepoznamo kot notranjega kritika in se z njim NE poistovetimo.
4. **BODIMO PRIJAZNI DO SEBE.** Ko je življenje težko in trpimo, ljudje potrebujemo prijaznost še bolj kot sicer. Govorimo sami sebi prijazno in se podpirajmo, skrbimo zase na način, da bomo lažje prebrodili svojo stisko.
5. **POIŠČIMO SEBE V DRUGIH.** Če pogledate naokrog, boste videli, da povsod najdete ljudi, ki trpijo ali se borijo z nečim, kar je precej podobno vaši situaciji. Če lahko prepoznamo njihovo situacijo, lahko razvijamo občutek za človečnost, občutek, da v tem nismo sami, da smo del nečesa večjega.

Kako postati sočuten do sebe?

Obstaja ogromno vaj, vodenih meditacij in vizualizacij, ki vam lahko pomagajo postati bolj sočuten do sebe. Preprosta gesta, ko trpimo in potrebujemo sočutje, je, da si položimo dlan na prsi in si rečemo kaj prijaznega. Pomislimo, kaj bi nam rekla oseba, ki nas ima rada in nas vedno podpira, ali pa razmislimo, kaj bi mi rekli svojemu dobremu prijatelju, ljubljenu partnerju ali pa npr.

svojemu otroku, ki se je znašel v stiski (in potem to prijaznost usmerimo vase).

Številne raziskave z ljudmi, šimpanzi in drugimi primati dokazujejo, da je sočutje lastno živalim in ljudem. Profesor psihologije Dacher Keltner iz kalifornijske univerze Berkeley tako govori o »sočutnem instinktu« – o sočutju kot naravnem in avtomatičnem odzivu človeka, ki evolucijsko omogoča preživetje. Sam Charles Darwin je sočutje opredelil kot razvojno evolucijsko prednost, ki pomaga preživeti tako posamezniku kot človeški vrsti.

Prav zato naj bi se skozi evolucijo ohranilo. Darwin v svojih delih tako govori o »preživetju najbolj prijaznih«, ko navaja, da »skupnosti, ki posedujejo veliko število sočutnih/empatičnih članov, bolje uspevajo, obenem pa uspejo vzrediti večje število potomcev«. Sočutje, tako pravi, je tako naravna prilagoditvena tehnika in preživetje človeške vrste bi bilo brez njega malo verjetno.

Kaj je konflikt?

Konflikt ali spor nastane zaradi nezdružljivih ciljev, misli, čustev v posamezniku ali med člani skupine.

Kako premagovati konflikte v življenju?

Vsi imamo konflikte v življenju (na delovnem mestu, v družini, v medsebojnih odnosih (otroci, partnerji). Njihove faze so: jeza, žalost, zanikanje, sprejetje. So del življenja in dela. Lahko so konstruktivni, če spodbujajo k skupnemu iskanju boljših rešitev.

Konflikti sprožajo bolezni, vsaka bolezen ima duševno ozadje

Če se neki osebi sporoči, da ima raka, čeprav je lahko ta diagnoza napačna, se zaradi strahu pred smrtjo sproži biološki program, ki je pomagal pobegniti antilopi. Poveča se raven stresa, aktivira se povezava med možgani in pljuči. Ampak v našem primeru se ne da nikamor pobegniti, dokler se konflikt ne reši. Razrešitev pa lahko traja leta in leta.

Kdo in kaj bolniku v stiski lahko pomaga?

Kadar bolnik ob spoprijemanju z boleznijo doživlja stisko, je pomembno, da o njej spregovori. Nihče drug ne more tega narediti namesto njega! Nihče drug ne ve, lahko le ugiba, s čim se bolnik ukvarja in kaj ga teži. SPREGOVORITI lahko pomeni storiti prvi korak k iskanju ustrezne pomoči.

Velikokrat pomaga že to, da bolnik – enako velja tudi za svojca – lahko pove,

RAZOROŽIMO KRITIKA V SEBI.

Ko nam ne uspe, ko naredimo napako ali se obnašamo na način, ki nam ni všeč, je naš naraven odziv, da se zelo kritiziramo (kot da že nismo dovolj na tleh!?). Dobro je, da ta odziv prepoznamo kot notranjega kritika in se z njim NE poistovetimo.

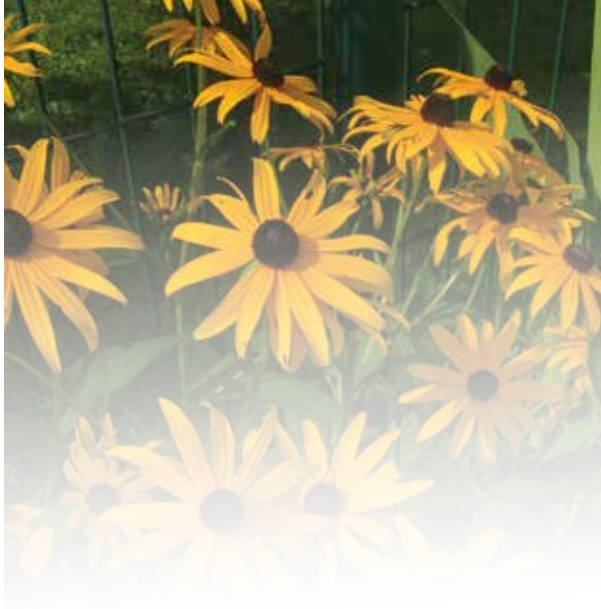
kaj čuti, da je slišan, da nekdo upa zanj v tistih trenutkih, ko sam težko najde oprijemališče za upanje. Velikokrat ne potrebuje kopice napotkov, ampak le bližino, da je nekdo z njim in ob njem.

NE krivite sebe za bolezen

Zaenkrat ne poznamo znanstvene-ga dokaza, ki bi z gotovostjo pojavnost raka povezoval z dejavniki, kot so določene osebnostne poteze, čustvena stanja ali težke izkušnje v življenju. Tudi če ste s tveganim vedenjem v preteklosti povečali možnosti za bolezen, npr. s kajenjem ali kakšno drugo razvado, vam to, da se v danem trenutku krivite ali si očitete, ne pomaga. Lahko pa naredite vse potrebne korake za opuščanje morebitnih razvad in za spremembe.

Pri spoprijemanju z boleznijo se osredotočite na vsak dan posebej

Skušajte »izpustiti« misli in skrbi glede prihodnosti. Obremenitve, ki jih pri našata bolezen in zdravljenje, je lažje obvladovati, če jih razdelimo na posa-

TIŠINA

*Ko pesmice pišem, solze obrišem,
je pesniška noč, daje mi moč.
Nebo se odpira, od srca vse izvira,
zvezdnato je nebo, vse vidi oko.
Se pesmice rodijo, kot otroci prihitijo,
nebeška je noč, daje mi moč.*

*Ko spet obrišem solze ure nočne pozne,
najsrečnejši trenutek, ki bil ti je dan,
iz neba je poslan.*

Ana Žabkar

mezne dele. Osredotočiti se na vsak dan posebej, pomaga narediti največ iz vsakega dneva kljub bolezni.

Ne krivite se, če ne zmorete neprestano ohranjati izključno pozitivne drže, še posebej, kadar se ne počutite dobro.

Rek »Morate biti pozitivni, če želite premagati raka,« ne drži. Obdobja, ko boste slabo razpoloženi, bodo prišla, ne glede na to, kako dobro se boste z boleznijo spoprijemali. Ni dokaza, da bi tak čas imel slab učinek na vaše zdravje ali na rast tumorja. Če pa so taka obdobja intenzivna in dolga, poiščite pomoč. Ne skušajte vsega obvladovati sami. Sprejmite podporo in pomoč vaše družine, vaših ljubljenih, prijateljev, sosedov, zdravnikov, zdravstvenega osebja, skupin za samopomoč, prostovoljcev iz programov društev bolnikov.

Ne bodite razočarani nad seboj in ne sramujte se, če potrebujete pomoč.

Pomoč kliničnega psihologa ali psihiatra je dobrodošla pri spoprijemanju z anksioznostjo, depresivnostjo, nespečnostjo, težavami s koncentracijo in z drugimi težavami, ki vas ovirajo pri vsakodnevem funkcioniranju, ali kadar čutite, da vam duševna stiska uhaja izpod nadzora.

Ne skrivajte svojih skrbi ali simptomov (telesnih ali psiholoških) pred vam najbližjimi ljudmi.

Prosite koga od svojih najbližjih, da gre z vami na zdravniški pregled in da

se skupaj z vami pogovori o vašem zdravljenu. K psihičnemu blagostanju lahko pripomore tudi redna telesna aktivnost. Le-ta naj bo prilagojena vaši telesni zmožnosti. Dober začetek so sprehodi. Telesna dejavnost lahko blagodejno deluje tako na telo kot na psihično doživljanje!

POIŠČITE NAČINE REŠEVANJA STISK z vajami sproščanja, meditacijo, s poslušanjem glasbe, pisanjem dnevnika ali z drugimi stvarmi, ki vas pomirjajo. Skrivnost je v tem, da se povrnete k stvarjem, ki so vam pomagale pred boleznijo. Če pa vam v novi situaciji niso v pomoč, najdete drug način, najdete novo strategijo ali pa poiščite strokovno pomoč.

KONČNA REŠITEV ZAZDRAVITVE je spoznanje, da je m(učitelj) rak postal tvoj učitelj, ki ti je pomagal k osebni rasti. Postal si močnejši, pripravljen na vsakršne izzive in težave. Odprl te je za sočutje do drugih v podobni situaciji, kajti edino človek, ki se je srečal z rakom, lahko v celoti razume in začuti drugega. Začutiti je treba hvaležnost za to izkušnjo, odpustiti sebi in drugim in se podati v nov, svetel dan.

Darja Avsec

*Povzeto po reviji Okno,
glasilu Društva onkoloških bolnikov
Slovenije, letnik 37, številka 1*

Diagnoza: rak

Dve leti je že minilo, odkar nas je vse šokirala diagnoza: ekspanzivni proces na možganih. Po domače povedano: rak. Ko sem po šestih urah čakanja - na nevrološko urgenco sem namreč prišla peš in so naprej jemali bolj nujne bolnike in me je zdravnik pregledal ter nato poslal še na CT glave, me z izvidom v roki poklical nazaj v ambulantno (drugim je rezultat izvida povedal kar na hodniku) in mi velel, naj se usedem, sem takoj zaslutila, da je nekaj hudo narobe. Potem so se stvari odvijale zelo hitro. Takoj sem bila sprejeta na nevrološki oddelek na nadaljnjo diagnostiko, po tem na nevrokirurgijo, kjer so me operirali in nato na Onkološki inštitut, kjer sem prejemala kemoterapijo in na koncu še obsevanje. Sedaj se počasi sestavljam. To je telegrafski prelet dogodkov, seveda pa se je v tem času vsak dan dogajalo veliko.

Po desetih dneh bivanja na nevrološkem oddelku, so me poslali domov z datumom operacije na nevrokirurgiji. Pa nisem zdržala do takrat, kajti po petih dneh je tumor že toliko zrastel, da nisem znala več govoriti, niti hoditi. Po operaciji so me poslali še na CT prsnega koša in trebuha, če se ni morda

rak še kam razširil. Kmalu po preiskavi so v sobo pritekli zdravniki in medicinske sestre in me začudeno gledali. »Saj ni nič prizadeta!« pravijo. Končno le izvem, da je CT pljuč pokazal skoraj povsem zamašene žile ... In spet sem pristala na intenzivni negi za topljenje strdkov. To je podaljšalo rehabilitacijo po operaciji. »Vas pa tam gor res nekdo čuva,« sem slišala komentarje zaposlenih. Kljub vsemu mi je bilo toplo pri srcu. Ker z operacijo niso mogli odstraniti vsega tumorja, sem nato hodila še na Onkološki inštitut na kemoterapijo. Vsakič sem bila tam 4-6 dni in dobila ogromne količine infuzij, tako da so mi predhodno naredili UZ srca, da bi izvedeli, če imam dovolj močno srce. Rekli so, da je to zelo agresivna kemoterapija, ker mora prebiti možgansko bariero, dajali pa so mi zdravilo tudi direktno v hrbtenjačo, v likvor. Dnevno sem dobila okoli štiri litre infuzije. Pri vsem tem pa mi niso nič obljubljali, da bo terapija učinkovita. »Bomo videli,« so rekli.

Brala sem o hudih stranskih učinkih na notranjih organih, velikih odstotkih ponovitve bolezni, o neučinkovitosti zdravljenja oz. neodzivnosti tumorskih

celic. Če imam tako malo možnosti za ozdravitev, potem nima smisla, da se pred smrtjo še popolnoma uničim, sem podvomila. Toda zelo hitro sem si rekla, da če poskusim, imam vsaj nekaj malega možnosti, da ozdravim, sicer nimam nič.

Bilo je naporno. Zredila sem se deset kilogramov od vse te tekočine in zdravil, ki imajo kot stranski učinek povečan apetit. Po drugi kemoterapiji sem dobila še covid in hudo bakterijsko pljučnico. Dobra dva tedna sem preživela na Infekcijski kliniki, nekako med nebom in zemljo. Kasneje sem izvedela, da so samo čakali, kdaj me bodo morali priklopiti na aparat za umetno dihanje. Ko se mi je po dobrem tednu obrnilo na bolje

in nisem več imela povišane temperature, je pa tako hitro šlo na bolje, da so se od čudenja spet lahko le držali za glavo. Ob odpustu sem se odločila, da ne grem v februarsko mengeško meglo, ampak na sončno morje in blagi morski zrak, da bom lažje zdržala še dve kemoterapiji.

Zaradi skoraj štirimesečne nepokretnosti, sem mišično zelo oslabela in sem se pravzaprav ponovno, kot otrok, začela učiti gibanja in hoje. Nekaterih gibov mi še sedaj ne uspe narediti. Po končani kemoterapiji pa nov šok: rekli so, da bodo potrebna še obsevanja. Ko so mi predstavili, da bom po obsevanjih lahko imela resne težave s spominom in koncentracijo, sem se kar uprla. Rekla sem, da raje živim samo še dve leti kolikor toliko kakovostno, kot da sem dvajset let dementna. Moj pomislek so vzeli resno in mi nekoliko zmanjšali in spremenili obsevanja s ščitenjem hipokampusa. Od vse terapije sem obsevanja najtežje prenašala, ker mi je takoj na začetku postalo slabo in sem izgubila apetit. Dobro, da sem imela veliko zaloge, saj sem shujšala več kot dvajset kilogramov.

Sedaj sem ponovno pričela z delom v Domu sv. Katarine s skrajšanim delovnim časom. Ne vem, ali me je »gospod Limfom« za vedno zapustil, ali se je samo kam skril. To bodo pokazale kontrole.

Vzporedno s tem zunanjim dogajanjem, pa je potekalo tudi notranje. Veliko ljudi je, vsak na svoj način, molilo

in še moli zame. Veliko ljudi je skrbelo zame in mi stalo ob strani. Vsem se iz srca zahvaljujem. Učinek vidim predvsem v tem, da nisem nikoli obupovala in se smilila sama sebi. Ko mi je zdravnik povedal diagnozo, sem v trenutku začutila, kot bi zdrsnila v en mir in spokojnost, ki me nista več zapustila. Hitro se je pojavilo vprašanje, kaj sem delala narobe, da je do take bolezni lahko prišlo. Ne iščem odgovora. Tisto noč pred operacijo sem se zbudila malo pred polnočjo s silno notranjo tesnobo in očitki. Imela sem občutek, da bi lahko preklela Boga in umrla (prim. Job 2,9). Bilo je silno hudo. Pogledala sem na telefon in videla sporočilo: »Tako sem šla v akcijo in bomo celo noč dežurali pred Najsvetejšim.« V hipu je vsa tista napetost minila in začutila sem, kako milost vstopa v moje srce in se vse umirja. Ko sem kasneje iskala kakšen otipljiv vzrok za tisto tesnobo, ga nisem mogla najti ... Tisto noč, preden so mi na CT odkrili pljučno embolijo, sem imela tako čuden občutek, kot da se sprehajam po robu smrti.

Nič me ni bolelo, samo v prsih sem čutila čudno tesnobo in nisem mogla spati. Slutnja ... Ko sem v času pljučnice hudo trpela in sem nekega večera potožila: »Gospod, ne zmorem več,« sem v sebi začutila odgovor: »O tem, koliko zmoreš, ne odločaš ti!« Tisto noč nisem več dobila vročine in zdravstveno stanje se je obrnilo na bolje ... Velikokrat sem se vprašala, zakaj mi je Bog poslal to bolezen oz. te bolezni, in kaj se moram iz njih naučiti. Nekoč sem dobila odgovor, ki ga še sedaj povsem ne razumem: »Ta bolezen ni zate, ampak za druge.« Ko sem ugotovila, da verjetno ne bom umrla, sem bila kar nekoliko razočarana, saj sem si zelo želela oditi k Bogu.

Vidim že kar nekaj sadov te preizkušnje in sprememb, ki so zelo blagodejne. Ampak o tem kdaj drugič ... Hvala vsem, ki me spremljate, me razumete in mi stojite ob strani. Veselimo se življenja, ker imamo tako ljubeče božje vodstvo.

s. Metka Tušar

UTRIP

Objemi me, da bom
slišala bitje tvojega srca.
Položi pesem v mojo dušo.

Kakor sočna breskev
naj cedi sladke
dotike nežnosti.

Kam se obračam?
Tvoje vrvice svobode
utrjujejo korak
na skalnih previsih.

Lep je pogled,
ko z ostrino orla
in nežnostjo lastovke
prebadaš temo in sence
v novo pomlad.

Iztezam roke
k negibnim oblakom,
paleti barv
na zgubanem platnu.

No, povedati želim samo to,
da sem zmedena.

Stisni me k sebi,
da začutim tvoj utrip.

Je vse prav?
Zaupam!

s. Metka Tušar

Bralne ure

Klepet po Slovarju slovenskega knjižnega jezika pomeni živahen, sproščen pogovor o nepomembnih stvareh. Ali pa pomemben?

V Domu sv. Katarine že skoraj eno leto poteka branje knjig stanovalcem v obliki skupinskega srečanja. Že pred tem sem kot socialna delavka kateremu stanovalcu kaj prebrala, posebej tistim, ki se niso zmogli več udeleževati aktivnosti v Domu. Vendar je bilo to branje kratkotrajno – samo 5, 10 ali 15 minut, ker niso zmogli več poslušanja.

Tako je nanoslo, da sva z obiskovalko in svojko naše stanovalke, gospo Heleno Kregar, klepetali. In kam vse pripele klepet!? Rešijo se vprašanja, dileme, tudi stiske, pa ne samo to, tudi nasmejemo se in se spoznamo. Na dan pa pridejo tudi kakšne ideje. In tako je enkrat zasijala ideja o branju stanovalcem.

Z gospo Heleno sva se dogovorili, da enkrat ali dvakrat tedensko beremo knjigo. Po začetnih srečanjih sva ugotovili, da je najboljša, če branje poteka dvakrat tedensko – en dan bere ona, drugič jaz. Tako z zgodbo hitreje napredujemo.

Naslov naše prve knjige je bil »Onkraj mavrice«, slovenske pisateljice Tanje Mlakar. Kar veliko napora smo vložile v to, da predčasno nismo pokukale na konec knjige, da bi prej izvedele za zaključek zgodbe ... Veselile smo se z glavnima junakoma, skrbelo nas je zanju, upale smo zanju ... Na koncu pa nas je malo stisnilo pri srcu. Dobro je bilo, da smo se pogovorile in podelile misli, skrbi in izkušnje ter svoje poglede na dogajanje.

Druga knjiga je bila zgodba »Rotija« Karla Mauserja. Ganljiva zgodba. S kakšnim upanjem so članice bralne ure

Žarki svete Katarine

čakale na zaključek in s kakšnim začudenjem so sledile nato razpletu (sama sem zgodbo prebrala že pred leti v Ognjišču, ampak konca jim nisem izdala). Zgodba opisuje gorenjske konce in nekatere gospe so kraje prepoznale, pripovedovale lastna doživljanja v tistih časih. Seveda ni šlo brez zaključnega klepeta o dogajanju v knjigi, izražanju upanja za glavno junakinjo ... običajno ima življenje drugačne načrte, kot so naša upanja.

Ob prvi knjigi nas je bilo na bralni uri med 4 in 5, z naslednjo knjigo pa že 6 oziroma 7. Trenutno beremo knjigo »Kristusove legende«.

Prostovoljka, ki se je prijazno ponudila za dodatno branje, pa bere delo Jožeta Šifrerja »Polje, kdo bo tebe ljubil«. Tudi tej knjigi z zanimanjem prisluhnem. Veseli me tudi to, da na ta način še bolj pestro preživljajo čas v Domu.

Samo branje je prineslo dodatno kakovost življenja stanovalkam (bralno uro obiskujejo namreč samo gospe) in popestritev tedna. Prineslo je pričakovane srečanja, druženja, klepeta, razpravljanja, pogovorov in možnost izražanja lastnih misli, mnenj in izkušenj, pa tudi tolažbe in tudi razumevanja, da s takšno in drugačno zgodbo nismo sami. Gospe, ki so v preteklosti veliko brale, pa sedaj zaradi pešanja vida

ne zmorejo več, so dobile možnost vnovičnega branja preko poslušanja. Klepet ob koncu prebranega poglavja omogoči preverjanje razumevanja slišane, podajanje mnenj in izkušenj. Klepet pred začetkom branja pa članice »prisili« k razgibavanju misli in obujanju spomina o slišnem pri predhodni uri branja. Tako se ohranja tudi kognitivne zmožnosti in hkrati tudi sama, kot strokovna delavka, lahko opazim morebitno pešanje spomina, govora ali razumevanja stanovalk, ki so prišle v Dom bolj iz varnostnih razlogov, kot iz potrebe po namestitvi zaradi nezmožnosti skrbeti zase.

Klepet je torej koristen. Iz njega se lahko porodijo odlične ideje ter ohranja vitalnost. Samo, če se to želi.

Petra Hubad Gabršček

Hvaležnost je zdravilo, ki odpira mnoga vrata.

Čebelice, čebelice

V tednu, ko je obeležen svetovni dan čebel, smo imeli v Domu sv. Katarine predstavitev čebelarstva. Predaval nam je kar naš sodelavec in čebelar g. Sebastijan Romšak.

G. Romšak nam je predstavil začetke čebelarstva in sam pomen čebelarstva. V sedanjem času je bistvenega pomena, da se zavedamo, da brez čebel tudi nas počasi (ali hitro) ne bo več ...

Stanovalci in zaposleni smo imeli zanimivo dopoldne. Ogledali so si stare panjske končnice, pa tudi nove, saj g. Romšak sodeluje z likovnim društvom iz Mengša. Člani društva mu tako osvežijo ali naslikajo nove panjske končnice. Sami motivi na končnicah so zanimivi – zgodovinski, verski ali življenjski.

Podrobneje je predstavil tudi čebelarjenje samo. Delo je zahtevno, to ni hobi, za katerega bi si vzeli čas, kadar imaš čas. Ne, to je hobi, ki narekuje tvoje preostalo življenje. Delo je pa hvaležno, plemenito in ja, tudi sladko. Stanovalci in zaposleni smo imeli možnost spoznati se s čebelarstvom skoraj z vsemi čutili: vonjali in tipali smo vosek, poslušali brenčanje čebel, opazovali in iskali čebeljo matico med delavkami in okušali različne vrste medu.

Nekaj plošč voska je g. Romšak tudi poklonil delovni terapiji in aktivnostim za stanovalce. Tako bodo lahko izdelali sveče ali pa mazila. Med pa se je razdelil na enote za stanovalce.

Vsi smo se seznanili s prepoznavanjem pravega medu. Pravi med mora imeti medeni cvet na dnu kozarca. Ni vsak med, ki ga oglašujejo kot pravi med, torej pravi.

Kranjska sivka je posebna vrsta čebele, zaščitena, mogočna in pomembna. Zaradi njenih osebnih lastnosti je zaželenjena tudi v tujih državah, saj je pridna delavka in ima velik doprinos drugim čebelam.

Kaj lahko doprinesemo mi, kot posamezniki, k ohranitvi čebel? Skrb za opraševalce se začne domala na našem pragu. S sajenjem medovitih rastlin - cvetlic, grmov ali celo dreves na našem vrtu, terasi ali balkonu, ... spodbujamo pestrost in obogatitev našega skupnega prostora. Tako naredimo korist čebelarjem in tudi sebi. Pestrost teh rastlin ni le okras. Dišavnice nam priskočijo na pomoč tudi v kuhinji, denimo origano, bazilika, timijan, ameriški slamnik, sončnice, ... Otroke lahko učimo, da pomagajo čebelicam, ko utrujene položijo na cvet, kjer si spet opomorejo. Doma pripravimo krožnik, v katerega damo vodo, sladkor ali sadje, da utrujene čebele dobijo energijo, ki jo potrebujejo. Ena rešena čebelica je sicer res lahko razumljena kot kaplja v morje, vendar se prav vsaka posoda napolni s kapljicami.

Petra Hubad Gabršček

Ko gre čebelica na pot

Kranjska sivka je bila v času Avstro-ogrske monarhije zelo pomembna. Čebelarji so takrat svoje čebele, torej kranjsko sivko, širili na vsa območja dežele, izven teh meja pa so imeli druge vrste čebel.

Kot čebelar sem mentor več mladim čebelarjem in učencem na osnovni šoli Stranje. Vsako leto pridejo na ogled čebelnjaka in predstavitev pomena čebelarstva učenci iz osnovne šole iz Kamnika, otroci iz vrtca Duplica in drugi.

Tudi v Domu sv. Katarine sem že večkrat predstavil čebelarstvo. Nekaj matic »kranjske sivke« sem poslal tudi v tujino, kjer čebelarstvo še ni uveljavljeno. Šle so na dolgo pot. Upam, da se bodo tam dobro vključile v okolje. Od tam sem dobil nekaj fotografij, kako poteka. Vidno je, da so pogoji za čebelarjenje tam precej težji. Nekako tako, kot je bilo v naših koncih kar nekaj desetletij nazaj. Veselje v očeh in nasmehi na obrazih pa kažejo, da je ljudem mar, vidi se, da jim je v interesu razvoj čebelarstva in učenje te pomembne panoge.

Kot čebelar si želim, da se bodo dobro učili in da jim bo dobro medilo. Sam sem jim pripravljen pomagati in jim stati ob strani, ko bodo, če bodo, potrebovali pomoč in nasvete.

*Po pripovedovanju g. Romšaka,
zapisala Petra Hubad Gabršček*

KRANJSKA ČEBELA, tudi kranjska sivka ali kranjica (znanstveno ime *Apis mellifera carnica*), je pasma medonosne čebele, ki je avtohtona na območju Balkanskega polotoka, iz zgodovinskih vzrokov pa je za njeno domovino priznana Gorenjska. Umetno naseljena je še v Nemčiji ter ponekod drugod. Trenutno je za italijansko čebelo druga najbolj razširjena medonosna čebelja pasma na svetu, ki se veliko uporablja v čebelarstvu.

Značilnosti in prednosti za čebelarstvo

Kranjska čebela je umirjena pasma, namenjena pridobivanju medu in drugih čebeljih pridelkov v gosto naseljenih območjih. Od ostalih medonosnih čebel se loči tako po zunanji lastnosti kot tudi po vedenjskih lastnostih.

Posebnosti v zunanji izgledu:

- vitko telo,
- temno rjava barva obročkov zadka,
- sive dlăčice na zadku.

Prednosti za čebelarstvo:

- majhna poraba zimske hrane,
- hiter pomladanski razvoj,
- usmerjenost v izkoriščanje pašev gozdu,
- dobra orientacija,
- hitro zmanjšanje obsega zalege v brezpašnem obdobju,
- zalega izgine zgodaj jeseni,
- v panju malo propolizira.

Kranjska čebela je miroljubna do čebelarja in ni preveč dovzetna za ropanje s strani drugih čebel. Zdravstveno je skoraj popolnoma odporna proti bolezenski pršičavosti čebel, dokaj odporna proti nose mi in čebelji gnilobi ter proti varozi čebel.

Zanimivosti

- za kilogram medu je potrebnih 120.000 poletov, kar pomeni obisk štirih milijonov cvetov;
- čebela leti s hitrostjo 24 km/h, med vračanjem v panj pred dežjem lahko tudi do 40 km/h;
- med letom opravi s krili do 300 utripov na sekundo;
- s polno medno golšo lahko leti 15 minut in opravi okrog 7 km dolgo pot;
- v 1 g voska je do 1250 voščenih lusk, ki jih pri čebelah delavkah izločajo voskovne žleze na spodnji strani zadka;
- čebele, čmrlji in metulji so tako rekoč ustvarili cvetje oziroma cvetoče rastline so se razvile šele za razvojem žuželk.

vir: svetovni splet

Spomini

Že drugo leto zapored smo se povezali z Likovnim društvom Mengeš.

Lani poleti smo se družili v parku, kjer so stanovalci Doma ustvarjali ob pomoči, podpori in mentorstvu članic Likovnega društva Mengeš. Nastali so čudoviti izdelki na temo pomladi, cvetja... Marsikateri stanovalec se na začetku ni »upal« podvržti ustvarjanju, saj smo skorajda vsi ponotranjili občutek in strah pred neuspehom ob neznani dejavnosti. Vendar povsem nepotrebno.

Likovnice Društva so na nevsiljiv in komunikativen način pristopile k stanovalcem. Poteza tu, pohvala tam, malce pogovora o zastavljeni ideji in končni uspeh ter zadovoljstvo sta bila tu.

Stanovalci so svoje izdelke z veseljem odnesli, nekateri pa so se shranili v Društvu z namenom razstave. Le ta se je zgodila 17. novembra 2023 v Domu sv. Katarine.

Tudi letos smo si zastavili cilj s skupnim druženjem. Le to smo uspeli realizirati jeseni. Ravno pravi čas, ko se poletne stvari poslavljajo in se ustvarjajo spomini. Seveda je »pravi čas« lahko kadarkoli, saj se spomini ustvarjajo vsak trenutek. In ravno zato je bila tematika letošnjega ustvarjanja »Spomini«.

Likovnice društva Mengeš vedo, da je likovno ustvarjanje tudi pomoč z umetnostjo, saj na ta način vplivamo na posameznikovo počutje. Cilj je nepopolna umetniška stvaritev, pomemben je proces osebne rasti posameznika, izguba strahu pred neznanim, izguba strahu pred »dajanjem samega sebe v nič« oziroma sebi dati vrednost.

Tako smo petkovo popoldne preživel v ustvarjanju spominov. Likovnice društva so za navdih pokazale nekaj svojih izdelkov in kar na lepem so

se stanovalkam in stanovalcem obudili spomini in ideje. Nastali so čudoviti izdelki – letalo (oče pilot), čebele (domači čebelnjak, cvetoče drevo polno čebel doma), prstno ustvarjanje ob slišanju / poslušanju glasbe – torej barva glasbe glasbenika, poklic, ... res različni spomini.

Vključene zaposlene in likovnice smo s stanovalci in stanovalkami poklepetale o spominih, jih spodbujale in ob zaključku skupnega ustvarjanja, še ustvarili sladek spomin ob druženju in sladkanju s pecivom. Tako smo tudi dokončno dorekli skupno nadaljnjo pot – razstava izdelkov, ki je v teku in za katero verjamemo, da bo več kot odlična.

Petra Hubad Gabršček

Diamantni jubilant

Meseca oktobra smo poromali na Brezje in ob milostni podobi Marije Pomagaj darovali sveto mašo – v zahvalo in prošnjo božji materi, ki je živela svojo poklicanost v različnih življenjskih okoliščinah – od angelovega oznanjenja v Nazaretu do Jezusove smrti na križu v Jeruzalemu, kjer je njeno dušo presunil meč bolečin. Razmišljali smo o tem, kako ohraniti pogum in zvestobo božjemu vabilu, da bi mu lahko sledili tudi v težkih trenutkih svojega življenja, ko se soočamo z onemoglostjo in boleznijo.

Naše romanje je bilo povezano tudi z osebnim jubilejem patra Lojzeta Bratine, ki letos praznuje diamantni jubilej svojega redovniškega življenja. 7. sep-

tembra 1958 se je izpod Čavna v Vipavski dolini preselil pod Sljeme, na Jordanovac pri Zagrebu in vstopil v noviciat Družbe Jezusove. In tej odločitvi za jezuita ostaja zvest že 65 let.

Verjetno se sprašujemo, zakaj se je odločil za tako negotovo in nepredvidljivo pot kot je pustolovščina biti redovnik in duhovnik? Odgovarja nam, da je bila zanj edino merodajna »milost poklica«. V svoji knjigi »Dnevnik v tej dolini« najdemo kratko razmišljanje z naslovom »Duhovnik«. Takole je zapisal: »Pri maši sem pomislil na svoje duhovništvo ... Duhovnik je človek ljubezni, poljubov – sem si mislil. Začenja in končuje slavlje s poljubom. Človek ljubezni torej, katerega mu ni prepovedano poljubljati. (...) Daj,

Žarki svete Katarine

Gospod, MOLIM, naj bo center mojega svetišča, temni del duše – oltar; hladni grobni kamen, oškropljen s krvjo nevidnih žrtev, obdan z venci in šopki vsakdanjih vzcvetelih poljubov, ki raste iz plodnega humusa v novo življenje.« V teh besedah prepoznamo njegovo duhovno usmeritev, kako je prehodil svojo duhovniško in redovniško pot.

Ob njegovem osebnem jubileju so mu mnogi izrazili hvaležnost. Zahvaljujejo se mu v župniji Dravlje za vse,

kar je v času svojega bivanja naredil za ljudi – od gradnje nove cerkve, ki spada med bisere sodobne sakralne arhitekture in umetnosti, prek »Založbe Dravlje«, kjer je bilo izdanih veliko knjižnih naslovov, do njegove človeške toplote in duhovne globine, ki se je neizbrisno dotaknila vsakega človeka, ki se je srečal z njim.

Tudi na župnijski Facebook strani smo lahko prebrali čestitke patru, kjer so mnogi izrazili svoje občutke hvaležno-

fotografija: osebni arhiv

sti. Tako je gospa zapisala: »Res je izjemen človek, ki je tudi naši družini pustil globok pečat, za kar smo mu iz srca hvalni.« Druga gospa pa se spominja doživetij iz svojih mladih dni: »Čudovita leta moje mladosti sem preživela v Dravljah v času, ko si bil župnik, prepevali smo pod tvojim duhovnim vodstvom, HVALA TI in veliko božjega blagoslova!«

Tudi vsi v Domu sv. Katarine patru čestitamo ob njegovi diamantni obletnici in se mu zahvaljujemo za vse blagoslove, ki nam jih podeljuje pri vsakodnevni maši. Toda največji blagoslov za Dom je on sam.

p. Janez Perčič

Življenje niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili.

Pjotr Andrejevič Pavlenko

p. Franček Kramberger: Moja zgodba

Rojen sem leta 1947 v kmečki družini v Spodnji Ročici, župnija Benedikt v Slovenskih goricah. V družini je bilo osem otrok, štirje fantje in štiri dekleta, jaz sem najstarejši. V naši župniji je bil ljudski misijon, ki so ga vodili jezuiti. Domači župnik Rudolf Vahčič se je pošalil in me predstavil misijonarjem kot duhovniškega kandidata. To je v meni prebudilo razmišljanje: »Zakaj pa ne!« Nisem bil ministrant. Enkrat me je župnik celo po krivici močno oklofotal, ker je sosed v zakristiji pred mano razlil črnilo; tu smo imeli verouk.

Ko sem v 7. ali 8. razredu romal z mamo na Brezje, smo celo noč prečuli v molitvi. Kot je bila navada, se je šlo po kolenih okrog Marijinega oltarja. Ko sem prišel okrog oltarja, sem izza ovinka zagledal mamo, ki je stala pri steburu in molila. Ob srečanju z njenim pogledom sem začutil, da me ona daruje Bogu. Materina molitev in misel imata veliko moč.

Ostal sem v stiku z jezuiti. Po osnovni šoli so me jezuiti (p. Žužek) poslali v gimnazijo v Dubrovnik na Hrvaško. Klasično gimnazijo so upravljali jezuiti. Bilo je zelo težko, ker sem se moral hkrati učiti štiri tuje jezike. Hrvaškega

jezika nisem poznal. Tik pred maturo sem moral iti k vojakom v Makedonijo, čeprav sem prosil za odložitev. Ko sem odslužil vojaščino in še opravil maturo, sem burnega leta 1968, 24. februarja, stopil k jezuitom v noviciat, ki je bil v Mariboru. Po noviciatu sem šel za dve leti na študij filozofije v Zagreb. Po končani filozofiji sem šel v Dravlje za magistra in sem poučeval verouk. Leta 1972 sem bil poslan v Rim na študij teologije na Gregorijani. P. provincial Pavel Berden mi je za popotnico dejal: »V Frankfurt te ne bomo poslali, ker imamo od tam slabe izkušnje, ampak želim, da greš v Rim. Če bo kaj iz tebe, Bogu hvala, če pa ne, pa Bog pomagaj«. V svetem letu 1975 sem bil v Rimu posvečen v duhovnika po rokah papeža Pavla VI. Bilo nas je 358 kandidatov. Papež je v pridigi dejal: »Prihajate vsak iz svojega naroda, pošiljam vas nazaj k vašemu narodu, da oznanjate veselo novico. Ne bojte se!«

Po mašniškem posvečenju mi je mati zaupala svojo skrivnost. Ko je bila pri maši in je prvič začutila, da je noseča, se ji je porodila želja, da tega otroka daruje Bogu. Novo mašo sem imel na podružnici pri Sv. Treh kraljih v Slovenskih goricah.

Po novi maši sem bil poslan za kaplana v Borovnico pri Vrhniki. V dveh letih kaplanovanja sem imel dva župnika, p. Böhma in p. Žužka. 20. septembra 1976 se je pri Preserju zgodila huda železniška nesreča, v kateri je 17 potnikov umrlo, od teh 11 iz Borovnice. Tragični dogodek me je zelo pretresel. Takrat sem prvič doživel, kako so komunisti brezcutni, ko so poskušali onemogočiti cerkveni pogreb, češ, »mi plačamo, mi odločamo«. Z župnikom se nisva pustila odgnati iz solidarnosti do trpečih ljudi. Povabila sva škofa Leniča, da je vodil pogreb. Zato pa ni bil prisoten noben politični predstavnik, ker je bil cerkveni pogreb.

Leta 1977 sem spet šel na študij v Rim, tokrat na študij pedagogike na salezijansko univerzo. Leta 1981 pa sem

bil poslan v zahodni Berlin na tretjo probacijo. To je duhovna poglobitev po končanem študiju.

Nekaj mesecev sem bil na preizkušnji v Mariboru pri župniku patru Cerarju, z namenom, da bi ga pozneje zamenjal.

Ko smo jezuiti leta 1982 prevzeli župnijo sv. Jakoba v Ljubljani, sem bil imenovan za kaplana. Prenovil sem župnišče za dostojno stanovanje. In spet sem šel v Rim, da sem dokončal diplomsko nalogo. Vrnil sem se nazaj k sv. Jakobu. Leta 1990 sem bil premeščen v Dravlje za drugega kaplana. Od 1992 do 1997 sem bil župnik pri sv. Magdaleni v Mariboru. V petih letih sem imel štiri različne kaplane. V mariborski dekaniji sem bil odgovoren za katehumenat, pripravo odraslih na prejem zakramentov sv. krsta, obhajila in birme. Vsako leto je bilo 25-30 mladih in odraslih kandidatov. Celo šolsko leto sem jim tedensko predaval po dve

uri in na veliko soboto so prejeli zakramente. To je bil čudovit dogodek. Sodeloval je tudi pomožni škof Jože Smej. Tako je poraslo število nedeljnikov, od katerih je bilo dvanajst odstotkov izobražencev. V dekaniji Maribor sem bil odgovoren tudi za sodelavce Karitasa, za katere sem imel mesečno duhovno obnovo. To je bilo v času hrvaških in bosanskih beguncev. Iz Liechtensteina so mi znanci nepričakovano poslali 42 ton mesnih ravijolov, ki sem jih deponiral v hladilnico v Lenartu, od tam pa so jih razvažali po Mariboru in celo v Tuzlo. Potrebe so narekovala, da sem hotel iz gospodarskega posloplja narediti materinski dom, pet garsonjer s funkcionalnimi prostori, vendar tega nisem uspel končati. Sedaj v njem biva jo študentke. Mesečno sem sodeloval na tečaju priprave na zakon za vso dekanijo. Vodil sem skupino staršev z otroki s posebnimi potrebami. Zbirali smo se mesečno v nedeljskem popoldnevu.

Nabavil sem tri zvonove, ki so zvonili pri papeževi maši na mariborskem letališču. Prenovil sem župnišče in celotni cerkveni trg ter ga tlakoval.

Namesto da bi šel na dopust, sem hodil 15 let, po mesec dni med počitnicami, v kneževino Liechtenstein, nadomeščat župnika v župnijo Schaan. Župnik je šel na dopust in mi za 5 tednov zaupal župnijo.

Iz meni neznanih razlogov sem dobil sobotno leto (prosto leto) v Avstriji, v Stayerju, kjer sem bil spovednik v Mari-

jinem svetišču. Tri mesece sem bil v pomoč zdomcem v Stuttgartu in okolici, kjer sem nadomeščal bolnega župnika. V Šmihelu na avstrijskem Koroškem so nujno potrebovali župnika v dvojezični župniji. Tako sem nepričakovano pristal v Šmihelu. Bilo je rečeno, da bom tam 2-3 leta, potem pa pride novi župnik, ki tedaj še ni bil prost. Ostal pa sem 17 let, vse do moje parkinsonove bolezni. To so bila dinamična pastoralna leta. Zaradi politične napetosti, ki jo je deželni glavar Haider povzročal in menjave škofa. Nemčurji so rekli: »Pričakovali smo Nemca (ker imam nemški priimek) pa je prišel ‚Jugo‘«. Verouk sem poučeval kar v ljudski šoli dve uri tedensko. V župniji je bilo slovensko kulturno društvo, ki je letno priredilo 40 prireditev. V njem so bile 3 dramske skupine in 3 lutkovne skupine, kino sekcija, gledališka šola, mešani zbor Korotan. Uvedel sem farni praznik, obnovil župnišče, notranjost župnijske cerkev in štiri podružnice.

Bili so tudi tragični trenutki, ko sem v nekaj letih pokopal trinajst otrok in mladostnikov, ki so tragično izgubili življenje. Ustanovil sem skupino žalujočih staršev, ki sem jo vodil osem let. Skupina se je mesečno zbirala v župnišču.

Bolezen je napredovala in moral sem oddati župnijo. Preselil sem se v Dobro vas kot vikar – pomočnik. Pomagal sem raznim župnijam. V Dobro vasi sem pet mesecev nadomeščal župnika, ki je imel sobotno leto. Bolezen je napredovala, zato sem se vrnil v Slovenijo, v Dravlje. V začetku leta 2022 sem dobil črpalko za zdravlila in se na veliki četrtek preselil v dom v Mengšu. Sobratje v Dravljah so poskrbeli za mojo nego v Domu sv. Katarine.

To je bila težka sprememba. Iz aktivnega pastoralnega delavca sem prišel med bolnike in onemogle z demenco, kjer je otežkočena komunikacija med oskrbovanci. Zavedam se tudi, da bom vedno bolj odvisen od tuje pomoči. Drugače pa sem preskrbljen. Pastoralna se je zreducirala na podelitev bolniškega maziljenja in na spoved redovnih sester. Dnevno somašujem s p. Perčičem, ki oskrbuje p. Bratino. Skrbim tudi za del vrta.

To je mozaik mojega življenja. Veliko kamenčkov še manjka. Bog ga bo dokončal in hvala mu za vse.

*Po pripovedovnanju zapisala:
Petra Hubad Gabršček*

Prijaznost in ponižnost

Zmožnost nasmehniti se ljudem, jih pozdraviti, jim priskočiti na pomoč, krepiti odnose. Pripravljenost, da naredimo nekaj prijetnega drugim, ne da bi za to kar koli pričakovali zase, je dragoceno vezivo odnosov. Prijaznost je nalezljiva: kjer se pojavi, se začne širiti. Prijaznost se vrača kot bumerang: bolj ko smo prijazni in ljubeznivi do sveta in ljudi okrog sebe, bolj so ljudje in svet prijazni in ljubeznivi do nas.

Prijaznost je vrlina, ponižnost pač ne. Ni treba biti predpražnik, v katerega si drugi brišejo čevlje. Zdravo prijaznost žene želja, da širimo dobro. Manj zdravo poganja želja prikupiti se drugim, še manj zdravo po-

ganja želja prikupiti se tistim, ki svojo naklonjenost pogojujejo s tem, da skrbimo zanje in pri tem zanemarimo sebe.

Biti prijazen ne pomeni zanemariti sebe. Biti prijazen ne pomeni, da se moramo namesto s sabo nenehno ukvarjati s problemi drugih ljudi ali jih jemati nase. Biti prijazen ne pomeni, da smo dolžni prenašati besedne in drugačne iztrebke drugih ljudi. Biti prijazen pomeni tudi reči NE tistim, ki želijo izkoriščati našo prijaznost.

*Kristijan Musek Lešnik
odlomek iz knjige "Nekaj ti želim povedati"*

Ob 80. letnici ...

Matej Kunaver, ki je od januarja 2021 varovanec Doma svete Katarine, se je rodil 27. junija 1943 v Ljubljani, kot tretji od sedmih otrok, materi Magdi in očetu Ivanu. Bil je živahen in zvedav otrok. Že zgodaj se je zanimal za umetnost, glasbo, kazal pa je tudi nadarjenost za šport. Bil je tudi vztrajen ministrant in pevec pri frančiškanih v centru Ljubljane. Odločal se je med študijem slikarstva in medicine. Zmagal je študij medicine. Postal je pediater, specialist pulmolog in kardiolog. Še med študijem je pri cerkvenem zboru spoznal svojo ženo Marto.

Leta 1967 sta se poročila. Leto kasneje se jima je rodil sin Jurij, dve leti kasneje hčerka Anamarija, za njo drugi sin Klemen in kot zadnja, hčerka Polona.

Mateja je poleg medicine in umetnosti zelo sproščalo poslušanje klasične glasbe in opere. Bil pa je tudi velik ljubitelj umetnostnih knjig, veliko je bral in v antikvariatih kupoval leposlovje starih klasikov.

Zbiranje knjig je bilo del njegovega sproščanja po napornem delu v centralnem otroškem dispanzerju pod Ljubljanskim gradom. Svoj športni duh je večji del leta ohranjal z vsakodnevnim

kolesarjenjem v službo in nazaj. Ob koncih tedna pa, kadar ni imel dežurstev, se je večkrat z družino odpravil v hribe. Rad je tudi gobaril. Poznal je okoli 50 vrst gob, ki jih je preučeval in o njih nekoč posnel oddajo na radiu.

Večkrat se je v ateljeju pridružil svoji ženi pri ustvarjanju, kjer je slikal svoje krajine v akvarelni in pastelni tehniki. Z ženo je hodil tudi na različne slikarske kolonije, kjer so pozornost vzbujale njegove slikarije.

Njegova dela še vedno visijo v domu za starejše sredi Celovca, v Karitasovi Hiši Marta.

Kmalu po tem, ko je pri 62-ih letih predčasno odšel v pokoj, so se mu pojavili prvi znaki demence. Celih 15 let je doma zanj skrbela njegova žena Marta. Ko je bolezen tako napredovala, da se zanj doma ni dalo več varno poskrbeti, mu je družina našla prostor v Domu svete Katarine.

Do zadnjega je ustvarjal, ko je kljub svoji bolezni še lahko držal čopič in ga pomočil v barvo, ter s težavo potegnili svoje zadnje sledi barve na papirju.

Letos smo skupaj z Matejem v družinskem krogu v Domu praznovali njegovih 80 let.

Med skupno mašo v kapeli Doma svete Katarine, je Mateju na violino zaigral njegov vnuk Oskar in mu tako za trenutek zanetil iskrice v očeh. Čeprav že dolgo nikogar ne prepozna in se ne zaveda

svoje okolice, sta glasba in molitev zanj prepoznavna znaka, da v njem še vedno bivajo čustva in veselje do življenja.

Polona Kunaver Ličen

Med mašo je o njem spregovorila tudi njegova žena Marta, ki je o njem zapisala takole:

*Dragi Matej,
dragi sorodniki in prijatelji!*

Skoraj ne mine dan, kadar grem po Ljubljani, da bi me kdo ne ustavil: »Kje pa je doktor Kunaver, kaj pa je z njim? Vse naše otroke je zdravil, znal jih je začarati, da so voljno odprli usta, da so se pustili cepiti ...«. In še in še bi lahko naštevala. Povem jim, kako je zdaj s teboj. »Lepo ga pozdravite!« še zakličejo za mano. Res je, bil si predan svojemu poklicu – vedno nasmejan, vesel. Prav je, da tukaj omenim tudi, da si imel srečo, da ti je vedno stala ob strani tudi sestra Mar-

ta, tvoja odlična asistentka, ki je bila prav tako predana svojemu poklicu, in je čudežno »znala delati« s pacienti. Oba sva ji bila hvaležna za vse, kar je storila za naju tudi v tvoji bolezni.

In vedno si se sproti poglobljaj tudi v študij in novosti medicine. Velikokrat si mi rekel, ko si se kasno vračal domov: »Veš, zadnji pacient, ki bi ga zlahka odpravil mimogrede, ker po navadi pride že »čez uro« in ne kaže posebnih znakov bolezni, je skoraj gotovo najbolj rizičen. Tega je treba najbolj natančno pogledati, da česa usodnega ne prezreš.« In res, večkrat si tako komu rešil življenje. Za svojimi pacienti si hodil tudi v bolnišnico, da si tam potrdil svojo diagnozo. Nisi gledal na njihov materialni status ali kako visoko kotirajo v družbi – k tebi so s svojimi otroki

hodili politiki in zdravniki in prav tako uboge žene in snažilke. Spominjam se neke takšne, ki ti je v zahvalo, da si ji rešil otroka, prinesla majhno vrečko krompirja. Rekel si mi: »Kaj sem hotel ... potem, ko sem se branil, je postala žalostna in užaljena, pa sem vzel.« Bila sem res presenečena, ko si krompir prinesel domov.

Mislim, da je bilo tvoje življenje srečno, kljub vsem težavam, ki sva jih presenjajala. Bog nama je naklonil Dom svete Katarine, kjer ničesar ne pogrešaš in te imajo radi. Hvala vsem!

Pred 56 leti, ko sva stala kot ženin in nevesta pred, zdaj že pokojnim patrom Romanom Tomincem, našim župnikom, nama je na srce položil (po leg vseh drugih lepih besed), tudi tele: »Pred 2000 leti je naš veliki Avrelij Avgustin povedal: 'Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.' Zato še danes prižgita v vajinem domu lučko molitve, ki naj nikoli ne ugasne!« Ta lučka molitve v najinem domu resnično ni ugasnila. Bogu hvala za vse! Tudi za najine otroke in vnuke.

Fotografije v prispevku so iz osebnega arhiva.

Živiš lahko na dva načina.
Lahko se pretvarjaš,
kot da ni nič čudežno,
lahko pa imaš vse za čudež.

.Albert Einstein

Ko se življenje sestavi kot lego kocke

Na tokratni pogovor sem povabila našega stanovalca, g. Blaža. Gospod Blaž je prišel v Dom sv. Katarine junija 2023 iz bolnišnice.

Gospod Blaž, kako ste?

Pa v redu, v redu. Se bova pogovarjala danes?

Ja, malo pa bi se, če vam je v redu?

Je, je, v redu je.

Torej, gospod, bi kar na začetku začela, lahko? *Ker gospod potrdi, nadaljujeva.*

Mi lahko poveste kaj o sebi? Kje ste se rodili?

Pa, rodil sem se v Sasni, veš kje je to? V Bosni. Leta 1952. Tam sem delal vse sorte.

Kdaj pa ste prišli v Slovenijo?

V Slovenijo sem prišel med vojno. Tam je bilo hudo. Star sem bil okoli 40 let. Tukaj je bilo potem boljše.

Ste imeli ženo, otroke?

Ne, ne, to so potem problemi. Nisem jih hotel. Nisem pa bil ravno svetnik, če veste kaj mislim ... *in se nagajivo nasmehe.*

Si predstavljam, ja. Kaj pa potem naprej – ste imeli službo, stanovanje?

Ja, delal sem v fabriki, delal sem cevi. Nisem jih polagal, samo delal. Pa zavijal sem jih. Pa včasih sem privat delal. Da sem imel več denarja. Saj veste, denar pride prav. A zdaj ga imam?

Imate, imate, svojo pokojnino imate.

Pa je dobra?

Je. Dobro ste zaslužil.

Ja, sem fejest delal tam v fabriki.

Kje pa ste stanovali?

Najprej pri bratrancu, ampak je bilo slabo stanovanje. Zelo slabo. Nič ni bilo notri. Samo plačeval sem. Spal sem na tleh. Potem sem bil v Ljubljani, pa spet v Domžalah. Rad grem tja. Ampak zdaj ne morem več. Nimam več tam stanovanja. Zdaj sem tukaj.

Res je. Zdaj ste »naš«. Kako pa je prišlo do tega, da ste prišli k nam?

Ja, padel sem s kolesom. Pa še avto me je povozil. Tudi čez glavo. Malo sem bil pijan, sem pil včasih ... (*in se zasmeji*). Potem sem bil nekaj časa v bolnici, potem sem prišel sem.

In kako vam je všeč tukaj?

Mi je. Imam sobo, imam hrano, obleke. Prijazni so. Pa na telovadbo grem in kostanj sem pekel. Bi še kaj delal, da bi zaslužil. Pa k maši grem lahko. Rad grem. Včasih se dobro počutim. Bolje govorim. Včasih pa me vse boli. Kot bi me »zmija« (*kača, op. ur.*) pičila.

Ja, to, da bolje govorite vemo tudi zaposleni. To je zelo dobro. Pomagali bi radi? No, hišniku lahko pomagate brez problema, vas bomo poklicali za pomoč.

Kar dajte, bom delal. Sem delal velik na privat. Bom imel denar (*in se zasmeji*).

Kaj pa alkohol? Ga pogrešate? Karkoli pogrešate tukaj?

Ne, ker mi ne naredi dobro. Tudi na romanju ga nisem. Ker potem si bolan. V rokah, nogah, glavi, trebuhu, povsod. *Gospod se je res udeležil romanja na Brezje in je resnično zavrnil možnost dostopa – kot je rekel sam, se boji, ker ne naredi dobro telesu.*

Torej, gospod Blaž ... bi še kaj napisala ali bi zaključila za danes?

Zaključila, zaključila. Dosti sem povedal. Bom še jutri kaj.

Nadaljujeva čez dan ali dva ...

No, gospod Blaž, kako? Mi boste še kaj povedali?

Bom, bom. Slabo sem spal.

Res? Kako to?

Sosed je šel, sem hotel imet odprta vrata. Ampak potem sem spal.

Ste zdaj boljše?

Ja, je bil fejest bolan. Notri v trebuhu. Zdajle sem telovadil. Pa srečko sem dobil in kapo. Sem vesel. Nisem pa dobil denarja v srečki. Bi bilo ga fajn dobit (*se zasmeje*). *Ta dan smo imeli na obisku Lote-rijo Slovenije in »srečomobil«.*

Je pa lepo dobiti tako kaj, a ne? Kakšno malenkost ...

Ja, ja, ampak bi bil boljš' denar. Bi šel. V Domžale. Je lepo v Domžalah. Bi šel pogledat, kdo stanuje zdaj tam, v mojem stanovanju.

Ste morali vse ven vzeti?

Ni b'lo nič not'. Na tleh sem spal. So mi drugi jemali stvari. Nisem imel denarja za jesti. Sem pil. Potem me je avto zbil ... Zdaj sem pa tukaj. Mi je dobro.

Tu sva zaključila s pogovorom. Lahko pa zapišem, da smo bili tudi zaposleni postavljeni pred novo »škatlo« iz katere nismo smeli stopiti, ampak smo jo morali obiti. Po zaslugi Domžalskega

CSD sem izvedela za širšo zgodbo gospoda in jo v krajših izsekih predstavila zaposlenim. Potem se vse lepo sestavi, kot lego kocke. Sočloveka razumeš, mu prideš nasproti v smeri, ki ti ni domača, ampak se ti sam potruдиš stopiti iz cone poznanega zato, da je sočloveku prijetno, prijazno. In nato stvari »kar začnejo delovat«. Sedaj smo se gospoda navadili, največkrat je nasmejan in nas spravlja v dobro voljo.

Veseli smo, da je tu.

*Zapisala: Petra Hubad Gabršček,
socialna delavka*

NAJLEPŠI NAMEN

*Ko se svet nekoga zruši,
ko ostane sam s skrbmi,
ko ga reže strah v duši,
ko v tišini obnemi.*

*Takrat ponudi mu bližino,
mu kaj lepega povej,
podari, upanje, toplino,
pomagaj mu korak naprej.*

*Ker ni na svetu lepšega namena,
kot biti človek do ljudi,
ne rabiš niti vedeti imena,
prijaznost najde vse, kar žalost izgubi.*

Nena Oštir Novak

Ob 95-letnici mame Ivanke Cerar

Dom sv. Katarine je bil v pogovorih pri nas doma vedno čas in prostor, rezerviran za druge. Za tiste, ki so prešibki, da bi še lahko skrbeli zase. Za takrat, ko je že vse v življenju pretežko. Za vse tiste družine, ki svojih starih staršev ne zmorejo negovati sami. Dom je bil daleč, bil je pojem in ne prostor, v katerega bi morali kdaj vstopiti s svojim najdražjim človekom – s svojo mamo. Saj veste, da je pogosto tako: »Stvari se dogajajo drugim, pri nas pa ne!« Tako smo bili, skupaj z mamo, prepričani, da ji v dom nikoli ne bo treba. Seveda se je obrnilo drugače in mama je januarja 2022 prišla v Dom. Kako in zakaj ga je tako mirno sprejela, ne vem. Verjetno se je sprijaznila z njim v času, ko ji je bilo doma zelo samotno in pretežko skrbeti zase, kljub našim rednim in kar pogostim obiskom. Vem le, da je bilo njeno srce odprto za vse novo, kar je morala sprejeti ob selitvi v ta novi dom.

Nam, domačim, je zdaj lažje. Mama se v Domu, na Nageljnu, dobro počuti. Za to imajo največ zaslug negovalke. Drage gospe, hvala vam! Šele zdaj vidim in vem, kaj vse delate. Kako pozorno in predano služite šibkim stanovalcem. Koliko njihovih zahtev in kapric spreminjate v obi-

čajna pričakovanja in jim ustrezate. Kako varno se ljudje počutijo ob vaši skrbnosti. Pa ne le stanovalci – mirni smo tudi njihovi domači. Kadarkoli po obisku odhitim proti stopnicam, sem vam hvaležna. Vem, da je mama v dobrih rokah in objekta z velikim, toplim srcem, ki ga premore vsaka od negovalk. Upam, da veste, kako zelo veliko to pomeni svojcem.

Veliko zaslug za dobro počutje v domu imajo tudi sostanovalke. Hvala vam, gospe, ki živite na Nageljnu. Z vami ni težko biti prijazen, čeprav vem, da nobeni od vas ni lahko. Vaše življenjske zgodbe so skrite. A prijaznost, ki jo izražate tako mami kot meni, je topla in dobrohotna.

Žarki svete Katarine

Naj se na koncu zahvalim tudi vodstvu doma, s. Katarini in gospe Petri. »Kadarkoli in karkoli«, bi bilo lahko vaše geslo. Seveda – po najboljših močeh, kot sami pravita. Ko premišlujem o Domu, se s hvaležnostjo spominim tudi na Jana in na vse, ki me prijazno pozdravite ob prihodu ali ob odhodu iz Doma.

Človek težko presodi dneve svojega življenja. Priznati moram, da kar težko verjamem, da je naša mama Ivanka naštelka za 95 let teh dni. Zagotovo pa lahko rečem, da bi težko dočakala tako lepo starost brez varnega zavetja doma, ki ga je našla v Domu sv. Katarine.

Helena Kregar

Med sestrami usmiljenkami

Preseneča me, ko po oddelkih našega Doma prihajam v stik z našimi stanovalci in opažam, kako preživljajo čas v ustanovi, o kateri po vsej svoji verjetnosti nobeden ne razmišlja, ko je v svoji življenjski moči in delu. Preneka-teri navkljub svojim težavam zaradi bolezni ali tudi utrujajočim letom izražajo neverjeten optimizem in dobro voljo. Posebno na oddelku Lilije, kjer so pretežno naše sestre usmiljenke, me prehitijo z nasmehi in dobrovoljnimi »O, kako ste danes?« ... in podobno. Rada se za-držim pri njih. Kljub njihovi življenjski usmeritvi, imajo veliko povedati. So dogodki veselih in težjih trenutkov, ki se jih rade spominjajo in delijo z drugimi.

Prišlo mi je na misel, kako pa se danes tukaj počutijo? Jim je všeč? Jim je dolgočas? So zadovoljne s hrano, postrežbo, oskrbo? Nekaj odgovorov je prav zanimivih. Rada sem z njimi in občudujem njihovo voljo in moč navkljub vsem tegobam, ki jih prinesejo leta. Res jim želim vse dobro.

Pomudila sem se pri nekaterih in jih povprašala o njihovem življenju.

s. Cecilija Rode, 94 let

Nam lahko poveste, od kod ste doma in kako ste se odločili za vstop v Družbo hčera krščanske ljubezni?

Doma sem z Rodice. V mladih letih sem peš hodila v Dob. Odločila sem se čisto enostavno. Blizu nas so bili lazaristi, v Grobljah smo imeli mašo, bila je velika telovadnica, veliko dejavnosti za otroke.

Kakšno je bilo vaše poslanstvo v mladih letih?

Doma nas je bilo sedem otrok – 5 fantov in dve dekleti. Mami sem pomagala, čeprav nisem bila delavna, bila sem lena za delo.

Ko ste opravljali svoje poslanstvo, ste kdaj pomislili na čas, ko boste iztrošili svojo telesno energijo?

Nisem imela v glavi, bili smo široka, povezana družina, veliko sestričen. Naša domačija je bila donosna, bogata. Imeli smo živino, polja, travnike. Ko sem bila stara 16 let, smo morali zapustiti dom, v komunizmu smo bili v begunstvu. Peš smo šli čez Avstrijske Alpe v Avstrijo. Tam smo bili v domu za begunce Špital an der Drau. Že prej sem se v šoli učila nemško. Poslali so me v službo k avstrijski družini. Tri leta sem bila služkinja. Potem so l. 1948 iz Argentine prosili za družine. Šli smo z ladjo – 20 dni čez ocean. Tam nas je nekdo čakal. Družine so sprejemale tujce. Bila sem v katoliški družini s petimi otroki. Bila sem pestunja par mesecev stare Katarince. Potem so me sestre usmiljenke povabile k sebi in leta 1951 sem postala usmiljenka. Nisem imela šole in sem bila v šoli kot varuška. V Argentini je bilo vse v španščini. Znam veliko jezi-

kov. Potem sem šla v Iran, to je muslimanska dežela. Tam sem štiri leta delala z otroki v vrtcu. V Parizu, v skupnosti, sem tudi poučevala luštne otroke. Štiri leta sem bila ravnateljica. Če bi šla v misijone, bi šla v centralno hišo usmiljenk v Parizu. Ko sem bila stara 60 let, sem se upokojila. Ko sem prišla sem, sem bila v pokoju, bila sem profesorica.

Kateri čas dneva vam je najljubši?

Najljubše mi je, ko so vrata sobe zaprta, da imam mir. Imam lep pogled na naravo skozi okno, drevo se spreminja, listje spreminja barvo in potem odpade. Prijetno za življenje. Življenje tukaj je prijetno, ker ni sekiranja. Veliko je prostega časa, nič ni točno določeno.

Kaj pa naša kuhinja, vam je všeč hrana?

Nikoli nisem bila izbirčna, vse je dobro. Edino malo težje jem grah, mi priključijo spomine na logor.

s. Neža Ivančič, 89 let

Nam lahko poveste, od kod prihajate?

Doma sem ob hrvaški meji, v visokih hribih, kjer so strmi vinogradi, polja, travniki, njive. Vse smo nosili v koših. Peš pol ure daleč. Živelimo na veliki kmetiji.

Kakšno je bilo vaše poslanstvo v mladih letih?

Brat in sestra sta se poročila. Jaz sem morala od doma, iskala sem službo. Našla sem službo pri kmetu. Potem sem dobila službo v Domu za starejše v Mengšu. Rada sem pomagala starejšim, že kot otrok. Ni mi bilo težko.

Kako sedaj, ko ste v Domu sv. Katarine, živite svoje poslanstvo?

Pomivam obednico, pomagam sestri, s katero sva skupaj v sobi. Lupim jabolka za kompot, pomagam pripravljati zelišča za čaj.

Kateri čas dneva vam je najljubši?

Da sem v kapeli. Zjutraj vstanem, zmolim in fruškam.

Kaj pa naša kuhinja? Vam je všeč hrana?

Zadovoljna sem s hrano. Je dobra kmečka hrana, kruha je dovolj, ni problema.

S. Marija Pavlišič, 86 let

Nam lahko poveste, od kod ste doma, kako ste se odločili za vstop k sestram usmiljenkam?

Doma sem iz Črešnjevca v Beli krajini. Za vstop sem se odločila, ko me je »Bog potegnil za ušesa«. Bilo nas je deset otrok, bila sem brez šole in veliko sem delala. Ata ni imel denarja, ker so že drugi otroci hodili v šolo. Nato me je sosed peljal v šolo. Končala sem eno leto šole za bolničarja, nato sem se zaposlila v Ljubljani in nadaljevala kot medicinska sestra. Imela sem več sreče kot pameti.

Kakšno je bilo vaše poslanstvo v mladih letih?

Imela sem željo iti v misijone. Na Madagaskarju sem bila 43 let. Delala sem v zdravstvu kot medicinska sestra, pa pospravljala sem.

Kako je bilo na Madagaskarju?

Bilo je veliko otrok, bila je revščina, vendar veselje. Niso imeli veliko, bili pa so zadovoljni. Ko nisem mogla več delati, sem se vrnila domov. Domači in vsi so me zelo lepo sprejeli. Lepe spomine imam na Madagaskar. Bogu sem hvaležna za tam preživeta leta.

Ko ste opravljali svoje poslanstvo, ali ste kdaj pomislili na čas, ko boste iztrošili svojo telesno energijo?

Nisem pomislila. Delam z vsem srcem.

Kako sedaj, ko ste v Domu sv. Katarine, živite svoje poslanstvo?

Da moram služiti z ljubeznijo, dobra sem do vseh.

Kateri čas dneva vam je najljubši?

Med razvedrilom v skupnosti; nič mi ni težko, vedno sem zadovoljna.

Kaj pa naša kuhinja, vam je hrana všeč?

V revščini sem rasla gor, zadovoljna sem z vsem, vse rada jem.

Bi še kaj dodali?

Ja, imejmo se radi, oprostimo si in ne mule past.

*s sestrami se je pogovarjala
Katja Dragar*

ROJSTVO V TABORIŠČU

*Mati, pod tvojim srcem živim,
vso srečo jaz tebi želim.*

*Se v žalost ovije,
ko mati sinka v taborišču povije.*

*Mati, ne sprašuj me zakaj,
lepoto življenja mi daj,
čeprav taborišče bo rojstni moj kraj.*

*Ljubezni tvoje in pogled
ne menjal bi za celi svet,
čeprav v taborišču bom moral umret.*

*Življenje samo eno je,
utrip srca življenje da,
samo Bog pa ve, kje se konča.*

Ana Žabkar

Drugi dom

V dom sv. Katarine sem rada prihajala že takrat, ko je v njem bivala moja pokojna teta, poznana kot sestra Rafaela. Vsakič, ko sem prestopila prag, sem že v zraku zaznala občutek domačne skupnosti, prežete s sočutjem, skrbnostjo in toplino. Tako je še danes, ko v istem domu obiščem njeno sestro, teto Cito. Le-ta je upala, da ji bo v tem prijetnem okolju dano zadnja leta preživeti še bližje svoji starejši sestri, toda Bog je imel drugačne načrte. Rafaelo je poklical k sebi

še preden je Citi dal znak, da je čas za namestitev v izbrani dom, tako da se je ob prihodu počutila podobno kot šolarka, kakršna je bila, ko je, kot deseti otrok v družini, za vedno zapustila severnoprimorsko rojstno vasico in se podala v Ljubljano med nove ljudi.

Ko jo je ob sprejemu gospa Petra spraševala, kaj rada počne, je bila precej zadržana. Po treh letih bivanja pa se odgovori odpirajo kar sami od sebe: teta Cita riše, slika, telovadi, ustvarja, sodeluje pri delu na vrtu in v kuhinji, posluša zgodbe in predavanja, poje, ... in še marsikaj. Pri osemdesetih letih je zagotovo dokaz, da za nove in drugačne stvari nikoli ni prepozno in da je prehod

iz domačega okolja lahko tudi nežen in mehak. V Domu sv. Katarine te lahko sprosti že pogled na Kamniške Alpe in park; kje je še vse ostalo, kar je na voljo. Teta mi pogosto pove tudi kakšno smešno prigodo. Nekega dne je pri zajtrku omenila, da ponoči ni mogla spat. Ena od sostanovalk pa je odvrnila, da je bilo pri njej pa obratno, saj je zaspala že popoldne in to z očali na nosu in s knjigo v rokah. »A tako torej!« je rekla teta. »Se

pravi, da si moram zvečer samo nadeti očala, pa bom bolje spala!«

Hvala vam, ki s tako toplino peljete naprej tak način skrbi za starejše in jim omogočate toliko zanimivosti. Vse dobro v letu 2024 želim prav vsem.

Silva Mlekuž

Uršula Kveder in njenih 89 jeseni

Vsoboto, 21. oktobra 2023, je bil za našo družino prav poseben dan. Ta dan je naša mama Uršula praznovala dva praznika v enem - god in 89. rojstni dan. Letos teče že tretje leto odkar je nastanjena v Domu sv. Katarine. Za ta korak smo se zelo težko odločili, vendar je bolezen naredila svoje in potrebno je bilo sprejeti pomembno odločitev. Velikokrat si rečemo, da nam je bilo od Boga dano, da smo jo lahko vključili v Dom svete Katarine. Sama žal ne ve, kako lepo skrbite zanjo, vsekakor pa smo vsi domači iz srca hvaležni vsem zaposlenim, ki skrbite zanjo in ji namenite lepe besede in dejanja.

Kljub temu, da nas velikokrat ne prepozna, ko pridemo na obisk, smo se odločili, da ji za njen osebni praznik naredimo majhno presenečenje in to sta bila njena pravnučka Nej in Val, ki sta ji prišla zaigrati na harmoniko pesmice, ki jih je od nekdaj rada poslušala. Vsekakor menimo, da je bila mama presenečenja zelo vesela, kar se je videlo tudi v njenih orošenih očeh.

družina Kveder

Naša izkušnja

Zvami bi delil kratko, a bogato izkušnjo našega očeta. Letošnja avgustovska vodna ujma je prinesla številne nevšečnosti v Mengšu in tudi drugje po Sloveniji. Tako je naš oče Husein, rojen leta 1934, ki je živel v svoji hiši v Mengšu, izgubil svoje stanovanje. Tisti dan groze mu je vnuk rešil življenje, saj bi se oče kmalu utopil. Žal sam nisem uspel priti v Mengeš, ker nam je reka Kamniška Bistrica poplavlila ceste in zrušila most v Stranjah, kjer živim. Potem je oče nekaj dni živel pri starejšem bratu v Mengšu.

Pričeli smo aktivno iskati nastanitveni dom, saj je oče potreboval dnevno oskrbo. Pisali smo v več ustanov v različnih krajih po Sloveniji. Seveda smo si želeli, da bi oče bival v kraju, kjer je preživel svoje življenje in katerega je tudi najbolj poznal. V zelo kratkem času smo dobili klic iz Doma svete Katarine v Mengšu. Bil sem zelo presenečen nad njihovim hitrim in prijaznim odzivom. Predlagali so, da bi očeta lahko nastanili že v nekaj dneh.

Temu smo sledili in ga pripeljali v njihov dom, kjer se je kar hitro privadil v novo okolje. Žal oče ni bil tam dolgo, očitno je moral zapustiti to življenj-

sko pot. Našega očeta, pokojnega osmega novembra letos, so sestre usmiljenke tako lepo pripravile na njegovo večno pot, da smo lahko samo hvaležni. Bil sem močno ganjen in ta spomin bo večno v mojem srce. Kakšno veliko srce in sočutje imajo sestre usmiljenke in vsi tam zaposleni! To je res nekaj božanskega in vredno občudovanja. Nam je bilo lažje brisati solze, ker smo vedeli, da je oče zapustil svoje življenje v tako lepem in čuječem okolju. Najbolj pa se bom spominjal besed starejše sestre, ko je pristopila in izrazila sožalje. Prišepnila mi je, da je bila prisotna ob smrti očeta, zanj molila, ga držala za roko, da je pomirjen zaspal za vekomaj. Doživel sem nebeške vibracije ob teh besedah in tudi očetu zaželel vso nebeško kraljestvo. Zamislil sem se in si rekel, da je kljub težkim dnevom, ko je oče prestajal stres ob poplavi, selitev, novo okolje, ... je na koncu na njega posijal močan sončni žarek.

Iz srca hvala vsem vam, ker resnično tako lepo pomagате ljudem v stiski in celo takrat, ko odhajamo v naš večni dom. AMEN

Bene Behrić z brati in svojci

Ko stopimo skupaj z roko v roki

Tako kot v vseh podjetjih, je tudi v našem Domu veliko prepletenih vezi med sodelavci. Te naše vezi se kdaj pa kdaj tudi rahljajo. A ko je treba, jih znamo okrepiti. Sploh, če s tem okrepimo posameznika, ko potrebuje našo tolažbo, pomoč ali vzpodbudo.

Ena izmed takih situacij, ko smo spontano stopili skupaj, so bile avgustovske poplave. Zbirali smo stvari za poplavljenca in jih predali mengeškemu Karitasu.

Žal je bila med poplavljenca tudi naša Ana. Poplavilo je njen dom v Mengšu. Ta dan je preslišala jutranji alarm – sladko

je spala. Ko se je zbudila, je iz postelje vstala v vodo, ki je v zelo kratkem času narasla. Nekaj ur je na oknu stanovanja čakala na pomoč. Pomoč je prišla iz zraka, rešili so jo s helikopterjem. Njen mož je bil zelo vztrajen pri pristojnih, drugače bi jo rešili šele nekaj ur kasneje. Ko smo njeni sodelavci izvedeli, da ima Ana poplavljen dom, smo bili šokirani in žalostni. Kmalu se je vzpostavilo usklajeno delovanje. Kar nekaj pridnih parov rok je pomagalo pri prvem čiščenju njenega doma. Celi ekipi so nekajkrat naše sestre usmiljenke poslale tople obroke, vsa oblačila so se oprala v Domu. Tiste za čistilnico je sodelavka Ema peljala v čistilnico v Škofjo Loko, kjer so jih poplavljenec brezplačno očistili. Sestre

usmiljenke so z molitvami, dejanji in pomočjo zelo pripomogle.

Vsi niso mogli pomagati z rokami. Ni bilo dvoma, da se bo zbirala tudi denarna pomoč – skupaj in posamezno smo precej prispevali. Ob vsem tem so Ani prenehale teči solze žalosti. Nedomestile so jih solze veselja in ganjenosti. Njene hvaležne besede so nam dale vedeti, da smo vsi skupaj – sodelavci, vodstvo Doma sv. Katarine, naše sestre v samostanu, naredili edino, kar je prav. Priskočili smo na pomoč človeku v stiski. Ana pravi, da nam je neizmerno hvaležna.

Silva Rajer

SOLZA

*Solza je sladka, solza je bridka,
ob rojstvu in smrti najlepša si ti.
V življenju me spremljaš, povsod si z menoj,
v ljubezni in trpljenju oglašáš se ti.*

*Oh, kako lepo je živeti, ko zarosiš nam oči,
pogumno nam daješ skrivnostne moči.
Ostani pri meni, največji dar si mi ti,
v sreči in stiski se solza iskri.*

*Če hočeš al' nočeš, sama prihiti.
Saj Bog je ustvaril to čudežno moč,
v solzi pa najdeš pravo pomoč.*

Ana Žabkar

Moč čustev

Danes sta razum in inteligenca tako zelo poveljevana, da je čustvenost prezrta ne le v osnovah izobraževanja, kar v življenju sploh. Pa je čustvovanje celo močnejše od razuma. In čustvovanje je podlaga vsakemu dogajanju, pa če si še tako zatiskamo oči in vztrajamo na primer pri profesionalni drži, ki naj bi izključila čustvovanja. Za večino naših odločitev je odločilna čustvena presoja. Čustva odločijo naša dejanja, nam dovolijo ali ustavijo korak proti tistemu, kar razum načrtuje. Saj drugače ne bi bilo vojn, nasilja in sovraštva, ki po razumnem premisleku vedno potrdijo izgube in nazadovanja, škodo v vseh pogledih sploh. Pa se še vedno znova dogajajo.

*Urška Lunder
odlomek iz knjige "Odprto srce"*

Ličkanje koruze

V Domu svete Katarine sem zaposlena deveto leto na delovnem mestu receptor. Zelo rada tudi sodelujem pri dogodkih, ki jih pripravljamo skupaj s stanovalci. Kot vsako leto, smo tudi letos ličkali koruzo. Stanovalci, ki so bili zmožni tega dela, so z veseljem prišli ličkat, drugi pa so gledali. Vsi skupaj smo zraven peli in obujali spomine na pretekle čase.

Seveda pa ni manjkalo presenečenje - v kupu koruze so bili skriti bonboni, s katerimi smo se posladkali. Stanovalci zelo radi sodelujejo tudi pri drugih dogodkih, kot so izdelovanje adventnih venčkov, butaric, prihov, izdelavi voščilnic in okraševanju svečk, pri peki piškotov, potic, ... saj jim druženje veliko pomeni.

Marija Dimc

Ko pridem v kapelo ...

... poklekнем pred dobrega Boga in mu pravim: »Gospod, tukaj sem, daj mi, kar hočeš!« Če mi kaj da, sem zadovoljna in se mu zahvalim. Če pa mi nič ne da, se mu prav tako zahvalim, saj več ne zaslužim. In potem mu povem vse, česar se spomnim: pripovedujem mu o svojih težavah in veselju in ga poslušam.

sv. Katarina Labouré

Na dan 28. novembra goduje zavetnica Doma sv. Katarine – sv. Katarina Labouré. Praznični dan smo obeležili s sveto mašo, katero je daroval gospod Martin Golob. Njega ni potrebno posebej predstavljati, si mislim. Vznemirjenost, ki je bila čutiti v Domu pove vse. Nabito polna kapela tudi, pa ne samo naših stanovalcev in sester, tudi zunanjih obiskovalcev.

Zakaj je sv. Katarina tako posebna svetnica? Gospod Golob je dal lep primer – ker se je sklanjala k ljudem. Ker ji, »ni zlezlo v glavo« kdo je sedaj ona, ker je, »pač videla Marijo«. Ostala je prizemljena, ponižna, človeška. In svetniki, ki so bili blizu ljudem v času svojega tuzemskega življenja, so blizu ljudem tudi po svoji smrti. Sveta Katarina se je sklanjala k ubogim, k bolnim, starim. In le to poslanstvo se čuti in dela tudi v domovih. Kot je povedal g. Martin Golob, zaposleni v domovih ne delajo zaradi plače. Delajo zaradi notranjega vzgiba. Ker starejši so pomembni. Današnja mi-

selnost, ki se nagiba k enakosti v smislu brez gub, brez sivih las, popolnost v videzu, službi, denarju, ... vse to je plehko. Zato je potrebno imeti v družbi starejše, stare. Njihove gube, roke, noge, pripovedujejo zgodbe o življenju, trudu, solzah, boju. Zato so cenjeni in je prav, da jih kot take vidimo.

G. Golob govori tako preprosto, človeško, tako iz srca. Resnično oddaja nek poseben žar, energijo, da bi bil človek kar ob njem. Čas ne obstaja. Med pridi-go ne obtožuje, ne išče pomanjkljivosti, ampak poudarja tisto dobro, tiste male malenkosti, ki so nam morda tako samo po sebi umevne, naredi pomembne.

Hvaležni smo za dano izkušnjo doživetja svete maše iz njegovih ust in rok.

Darovanje maše pa ni bilo posebno samo zaradi gospoda Martina Goloba. S čudovitim petjem, tudi v latinskem jeziku, je sveto mašo v celoto zaokrožil OKTET MI. Njihovo ubrano prepevanje je marsikomu ustvarilo kurjo polt. Hvaležni smo za njihovo prepevanje tudi po maši in s tem k čudovitemu zaključku prazničnega dne.

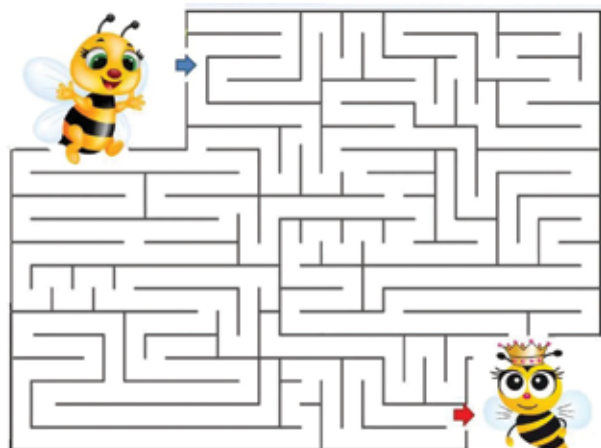
Petra Hubad Gabršček

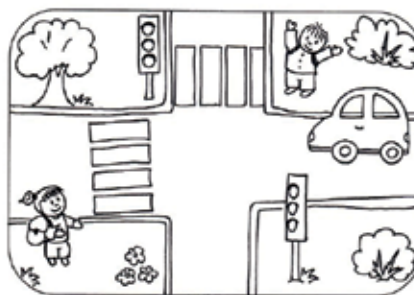

Za kratek čas in razvedrilo

1. Pomagajte čebelici najti pot do matice.

2. Sliki se razlikujeta v 6 podrobnostih. Poiščite jih in obkrožite.

Ilustracija: Yvonne Cifka, 2009

vir ugank in vseh nalog: svetovni splet

3. Uganka:

*Beli cvetovi krasijo drevo,
rdeči plodovi pa tvoje uho.*

**4. Naštejte 10 predmetov,
ki so všeč otrokom:**

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

**5. Naštejte 10 predmetov,
ki jih najdemo v kuhinji:**

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

6. Križanka

1	2	3	4	5	6.		7	8	9
	1	5		12					
10				11			12		
				2					
13			14			15		16	
17							18		
			3						
19		20				21		22	
			6.						
23	24		25			26	27		
4									
	28	29			30				31
		8						10	
	32.			33					
34			35						
			9				11		
36						37			
38					39		40	41	42
								7	

VODORAVNO: 1. Čas pred Božičem, 7. medmet, ki izraža zadovoljnost pri domisleku, dognanju, najdenju, 10. prva ženska; Adamova žena, 11. Ovtar Anton, 12. svetopisemski mož, 13. koščena, zlasti razčlenjena izrastka na glavi nekaterih živali, 16. Nobelij, 17. zdravilo, ki razširja žile, 18. svetopisemska oseba, 19. uran, 20. slovenski priimek, 22. Rovšek Andrej, 23. Snežna Poljanšek, 25. Ljudmila Anžič, 26. lirska pesem hvalnica, 28. organ s katerim gledamo, 30. juhi podobna jed iz mesa in zelenjave, 32. Kenda Rebeka, 33. optični bralnik, 34. stroj za mlatenje žita, 36. mesto v Italiji (letališče pri Trstu), 37. Alič Ciri-la, 38. večja enota obsežnejšega literarnega besedila, 40. oče

NAVPIČNO: 1. zdravilo proti srbenju, 2. veliko, razkošno grajeno poslopje, vladarjevo bivališče, 3. glavni živec v našem parasimpatičnem živčnem sistemu, 4. Španija, 5. zakon o spremembah in dopolnitvah veljavnega zakona, 6. žensko ime, 7. Avsenik Janez, 8. honorarni sodelavec, 9. nespamet, neumnost, 14. priprava za ometanje, pometanje, 15. šesta črka slovenske abecede, 18. liter, 21. Ena ni, 24. darilo, 27. žensko ime, 29. mesto na Gorenjskem, 30. Trgovina in storitve d.o.o. v Zrečah, 31. znesek, ki se plača naprej kot dokaz, da je pogodba sklenjena, 33. zmaga – nemško, 34. delno ali popolno zakritje nebesnega telesa z drugim nebesnim telesom, 35. Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, 39. Avstrija, 41. enaindvajseta črka slovenske abecede, 42. Avstrija

Rešitev križanke:

Na označenih poljih v desnem kotu spodaj dobite črke in jih vstavite v spodnjo razpredelnico - dobili boste ime Doma, ki deluje pod okriljem ZAVODA USMILJENK v Mengšu.

1	2	3	4	5	6	7	6
8	9	7	9	10	11	12	6

Sestavila: s. Katarina Jereb

Rešitev: Dom svete Katarine

ŽIVIM Z DEMENCO. VENDAR...	še vedno obožujem naravo...	mojega psa...
moje vnuke...	BABICA MARICA eDemenca	glasba...
Vidiš še vedno sem jaz - jaz. čprav se spreminjam	In tudi če bom vse kar obožujem pozabila...	upam, da me ne boš pozabil ti.

WWW.EDEMCASII

TOPLA DLAN

*Otroštvo je najlepši čas v življenju,
brezskrbno, veselo, vselej nagajivo,
raziskovanja poln sleherni je dan,
tako velik svet, tako majhna dlan.*

*In vendar se vedno vsega dotakne,
potipa, poboža, obrne, premakne,
nenehno nove zaklade odkriva,
vsaka malenkost je zanimiva.*

*Ko mala ročica se mame dotika,
v njenem srcu gore premika,
če v majhen objem se splemeta obe,
čas se ustavi, se sreče zave.*

*Na večer otroku na ličke rdeče
mati utrujeno dlan položi,
počasi zaprejo iskrive se očke,
da malo dete brezskrbno zaspi.*

*Tako zdaj zaspijo moji otroci,
ko topla dlan mi na licih počiva,
mama je v letih, kakor malo dete
z mojim dotikom brezskrbnost odkriva.*

Iva Grabnar

Z upanjem v jesen življenja

ZAVOD USMILJENK
duhovno-karitativni in prosvetni zavod

Dom svete Katarine

Zavrta 45, 1234 Mengeš
telefon: 059 365 400
telefaks: 059 365 401
facebook profil: Dom sv. Katarine
e-pošta: dom.sv.katarine@zavod-usmiljenk.si
www.zavod-usmiljenk.si